

nrey 4568

QUADERNS DEL COMUNISME

UB
CEBOC

Revista editada pel C.C.
del P.S.U. de C.

Sumari

- Joan COMORERA. - Estudi i acció.
Wenceslau COLOMER. - La unitat nacio-
nal combatent.
Rafel YIDIELLA. - Franco i Falange, locals
hitlerians i fomentadors d'una nova
guerra mundial.
Eliso URIZ. - Herois del P. S. U., J. MIRET
A. POMERANTSEV. - Les eleccions a lu-
goslàvia.
Amadeu BERNADO. - Josep Barcelo, el
primer màrtir de la classe obrera
catalana.
Josep RAYENTOS. - El franquisme no ha
donat solució a cap dels problemes
dels pobles hispànics.
CRÓNICA INTERNACIONAL
DOCUMENTS.

Número 1 Febrer 1946

PRINCIPAL

HISTORIA

ARXIU

UB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEBOC

QUADERNS DEL COMUNISME

REVISTA EDITADA PEL C. C. DEL P. S. U. DE CATALUNYA

NUMERO 1 FEBRER 1946

SUMARI

Joan COMORERA. — Estudi i acció.

Wenceslau COLOMER. — Entorn de la carta oberta que el C. C. del P. S. U. C. ha adreçat a tots els catalans. La unitat nacional combatent.

Rafel VIDIELLA. — Franco i la Falange, lacais hitlerians i fomentadors d'una nova guerra mundial.

Elisa URIZ. — Herois del Partit Socialista Unificat. Josep MIRET.

A. POMERANTSEV. — Les eleccions a Iugoslàvia.

Amadeu BERNADO. — Contribució a la història del Proletariat Hispànic. Josep BARCELÓ. El primer màrtir de la classe obrera Catalana.

Josep RAVENTOS. — El franquisme no ha donat solució a cap dels problemes dels pobles hispànics.

CRONICA INTERNACIONAL : Eleccions a Portugal — Gests democràtics i progròms feixistes — Un « aumonier » catòlic que predica el divorci — Terapèutica perillosa — Fantasmes ressucitats — Una il·loble franquesa — Un èmul francès dels racistes alemanys.

DOCUMENTS : Primera nota Oficiosa del Govern Català — Segona nota oficiosa del Govern Català — Declaració del Govern de Catalunya — Felicitació de la Direcció del P. S. U. de C. a DOLORES IBARRURI amb motiu del seu 50 aniversari i del 25 militant comunista — Telegrama de felicitació de la Direcció del P. S. U. de C. a STALIN en el seu 66 aniversari — En començar 1946 el C. C. del P. S. U. saluda a tots els antifranquistes — Declaració d'unitat i lluita — Present i futur.

Joan COMORERA

ESTUDI I ACCIO

El Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya ha resolt publicar una revista mensual d'orientació, informació i divulgació teòrica: « Quaderns del Comunisme ». La decisió del Comitè Central no pot ésser més justa. En prendre-la el Comitè Central ha tingut en compte la necessitat i l'oportunitat en l'etapa que vivim i sofrim, combatent. Necessitàvem un instrument d'ajut pels nostres militars, pels patriotes catalans progressius, per major eficàcia en l'esforç que realitzen i han d'intensificar per tal d'assolir un més alt nivell polític. Cal aprofitar les avinenteses que ens ofereix el combat contra el règim franquista en descomposició, contra els bandits que conspiren per imposar-nos el fet consumat, un « franquisme sense Franco », enfortint els militants amb més elements d'atac, de més justa estimació i profundització dels fets nacionals i internacionals, de més ràpida i constant superació. Es així com en el doble front del nostre treball aconseguirem els èxits cobejables: ferir de mort els enemics, convèncer els amics que no han comprès encara la justesa de la nostra línia política, el nostre patriotisme constructiu i revolucionari.

Estem segurs que els objectius del Comitè Central seran coberts.

« Quaderns del Comunisme » acceleraran el procés de bolxevització del nostre P. S. U. de C. I en bolxevitzar-se i en la mesura que va recixint, el nostre Partit serveix al nostre poble, esdevé el seu Partit nacional. Per això tenim raó quan afirmem que Catalunya serà, en definitiva, el que sigui el P. S. U. de C.

Un català bolxevic és i serà sempre el veritable patriota, car sap combatre i construir, copsar les perspectives de les lluites d'avui, lligar-se al passat per crear un parvindre; car treballa i es sacrifica per una Catalunya lliure de prejudicis socials i econòmics, nacionalistes i pseudo-espirituals; car vol arrencar de la nostra terra les arrels del capitalisme monopolista, esbandir el domini esclavitzador i anti-nacional de la burgesia i de les castes feudals arrapades al

poder polític tant a Catalunya com a la resta dels pobles hispànics; car basteix una autèntica i dinàmica democràcia sense opressió d'homes i de pobles, una democràcia que consent i espera els homes i els pobles hispànics federats a marxar pel camí de la nova civilització.

Sovint hem dit als nostres militants que per servir a la classe obrera i al nostre poble, hem de superar-nos políticament en tant que afiliats i orgànicament en tant que Partit marxista-leninista-stalinista. La superació política no és assolible per mitjans estrictes acadèmics. La superació orgànica no pot ésser el fruit d'interpretacions i pràctiques rígides, esquematitzades. La superació política i orgànica s'aconsegueix per l'estudi i per l'acció indestruïbles, complementant-se, influint-se de manera constant. L'estudi sense l'acció degenera en academicisme, en intel·lectualisme ressecat i de vebades, mallator. L'acció sense l'estudi condueix al putxisme, a l'eventurerisme, a la irresponsabilitat, tanca la perspectiva. Estudi i acció ens lliguen a les masses i ens capaciten per dirigir-les i mobilitzar-les a l'hora dels combats victoriosos. Estudi sense acció o acció sense estudi ens deslliguen de les masses, anul·la la nostra missió d'avantguarda revolucionària, nega allò que som i volem ésser cada dia amb més vigoria : marxistes-leninistes-stalinistes.

Som rics en accions combatives, en quadres combatents. « Quaderns del Comunisme » vénen a completar, per tant, la nostra formació. Seran l'eina teòrica, política, cultural, al costat de l'eina pràctica.

El moment escollit és precís. Els tres anys de guerra, els set anys de monstruos terror franquista, de guerra contra el nazi-feixisme-falangisme, han delmat els nostres rengles. Milers i milers de companys han perdut la vida en terres hispàniques, de la U. R. S. S., de França, d'Àfrica i d'Alemanya. Milers i milers de companys s'esllangueixen en les presons del « cristià » Franco. Milers i milers de companys són absorbits per la lluita clandestina, per les feixugues misèries d'una vida regimentada pels monopolistes interiors venuts als truïts, a la finança internacional. Aquesta realitat a la vegada tràgica i gloriosa ens exigeix a tots un màxim esforç. A tots i a cadascú. Els buits han d'ésser omplenats. Podem fer-ho, perquè un allau de nous militants nodreix el Partit. Hem de fer-ho, perquè la classe obrera de Catalunya, dels pobles hispànics tota la massa patètica i progressiva hispànica ens ho exigeix. És just que sigui així, car som la seva avantguarda ardida, resolta a complir la seva missió històrica.

Cada militant ha de voler ésser, ha d'ésser un quadre dirigent.

Heus ací la consigna sagrada. « Quaderns del Comunisme » ens ajudarà a complir-la.

Wenceslau COLOMER

**Entorn de la Carta Oberta que
el C.C. del P.S.U.C. ha adreçat
a tots els catalans.**

LA UNITAT NACIONAL COMBATENT

Dins del marc d'un article és del tot impossible glosar el transcendental document fet públic pel C. C. del Partit Socialista Unificat de Catalunya el mes de Decembre propassat, document que indubtablement constitueix una decisiva contribució a l'heroica lluita que el nostre poble, colze a colze amb els altres pobles hispànics, mena contra Franco, la Falange i els capituladors.

La situació que estem vivint presenta característiques ben definides. Franco i la seva Falange assassinen, realitzen tota mena d'esforços per tal de perpetuar-se en el poder i, en el pitjor dels casos, tracten a tot preu de salvar les essències del règim i impedir el castig justicier de llurs miserables pistolers. I en aquesta línia anti-patriòtica, ant-popular, Franco i la seva Falange es veuen ajudats per tota la caterva de reaccionaris, que, per por a la manifestació democràtica de la voluntat popular, arriben a ignominiosos compromisos per a situar el país davant de fets consumats. Entrè aquests capituladors tenim monàrquics de les dues branques, alguns « patriotes republicans i socialistes », els faistes i trotsquistes, al servei i recolzats activament pels imperialismes estrangers, pel Vaticà, per totes les despulles del feixisme internacional, que, amb l'afany de reagrupar les seves forces, refer-se i preparar la revenja, s'esforcen per a impedir que Espanya esdevingui un ferm baluard de la democràcia i de la pau mundials.

Pero, en la nostra lluita contra la dictadura terrorista franquista, hem estat mancats, fins ara, de la necessària unitat nacional combatent de totes les forces patriòtiques, republicaines, pageses i obres, unitat imprescindible per a la victòria, unitat sense la qual no pot ni somniar-se el recrobament de la democràcia i de les nostres llibertats nacionals.

L'Aliança Nacional de Catalunya, integrada pel P. S. U. C., la U. G. T., la Unió de Rabassaires, les J. S. U. C., Joventut Combatent i la Unió de Dones, encara que fou i és, indiscutiblement, una important contribució a aquesta unitat nacional combatent, no satisfà totalment les necessitats actuals, perquè, al seu marge, es col·locaren forces tals com l'Esquerra Republicana i la C. N. T., entre altres.

El pas més decisiu donat fins ara, l'ha constituit, indubtablement, la formació del Govern de Catalunya, sota la Presidència del Sr. Josep Irla. Malgrat tot, hem essenyalat des del primer moment, la seva composició excessivament restringida, limitada a algunes personalitats d'indiscutible prestigi nacional, però, on els Partits i les Organitzacions Sindicals no són representats, malgrat constituir la base fonamental sobre la qual ha d'apolar-se el Govern per a conduir el nostre poble en les batalles victorioses contra el franquisme i la capitulació.

Conscient de les necessitats presents, l'Aliança Nacional de Catalunya s'ha manifestat continuament en el sentit que mai, en cap cas, no seria un obstacle en la realització de la unitat nacional combatent. Per això hem aplaudit la declaració del Govern de Catalunya, feta en la seva primera nota oficiosa, quan diu :

« Cal que els Partits i les Organitzacions fidels defensors de la República i de les llibertats catalanes, creïn un organ d'unitat que pugui representar el Govern a l'interior i rebre les seves directius ».

I a aquesta tasca, el nostre Partit ha dedicat i dedica els seus millors esforços. Per assolir-ho, el nostre Partit ha estat, és i serà infatigable, perquè som conscients de la responsabilitat que recau sobre nosaltres, responsabilitat que mai no hem defugit ni defugirem, siguin quines siguin les dificultats, els obstacles, les incomprendions, a les quals hàgim de fer front.

A Catalunya mateix i des de fa mesos, el nostre Partit, juntament amb la U. G. T., ve discutint fraternalment amb els companys de la C. N. T., amb la finalitat d'arribar a una franca entesa. Continuament venim insistint davant dels organismes superiors de la C. N. T., a Catalunya, sobre la necessitat de trencar decididament amb els provocadors i deladors trotsquistes, acabant d'una bona vegada amb l'equivoc de l'Aliança de les Forces Democràtiques, que, a casa nostra, està integrada únicament per la C. N. T. i el P. O. U. M. Diu la nostra carta-oberta :

« De produir-se aquesta depuració, estem ben predisposats a discutir fraternalment la millor manera d'unir-nos, ja que per a nosaltres, el que determina no és la qüestió de noms, sino el contingut i el programa de combat. Aquesta depuració no ens interessa solament a nosaltres, sino a ella particularment i a tots els patriotes honrats. Admetre o relacionar-se amb els agents trotsquistes, anglesos o nord-americans, és obrir la porta als provocadors, és entregar les organitzacions a la policia franquista ».

Aquesta unitat entre les forces obreres de Catalunya, unitat de la qual sempre hem estat els més conseqüents defensors, és del tot necessària per a intensificar la lluita nacional alliberadora contra Franco i la seva Falange, contra els capituladors, per una Catalunya recobrada, verament democràtica, verament lliure. I és evident que, aquesta tasca històrica, solament podrà la classe obrera portar-la a bon terme, si consolida i reafirma la seva unitat combatent i orgànica, si enforteix els llaços d'aliança fraternal combatent amb la nostra pagesia, si mobilitza, amb el seu exemple, el seu coratge i el seu clarividient patriotisme, a totes les forces nacionals de Catalunya en la lluita a mort contra Franco, la Falange i els capituladors.

Noves converses estan en curs entre el nostre Partit, la U. G. T. i la C. N. T. Esperem, que les magnífiques lliçons, que dia a dia ens donen els obrers arreu de Catalunya i que demostren més i més l'efectivitat, la necessitat i la urgència d'aquesta unió, seran recol·lides aquesta vegada pels companys dirigents de la C. N. T. Seria un crim imperdonable perllongar un dia més aquesta situació de divisió, de la qual s'aprofiten a bastament Franco, la Falange i els capituladors, desferres de la classe obrera i del poble, servidors de la reacció interior i dels imperialismes estrangers.

Per altra banda, des de fa bastants mesos, els nostres companys del País venen sostenint també converses amb la representació d'Esquerra Republicana. Moltes i variades han estat les incidències de les mateixes, arribant finalment a l'elaboració d'un document que adreçaren conjuntament al nostre Comitè Central i al Directori d'Esquerra. Aci, les discussions entre aquests dos organismes dirigents acabaren en un acord de principi.

Ara bé, mentrestant aquestes converses s'estaven desenvolupant, es produí la constitució sorprenent de l'anomenat « Conseil de la Democràcia Catalana » on a part dels Partits Republicans Catalans figuren els trotsquistes, camuflats amb els noms de « Front de la Llibertat » i « Moviment Socialista », la participació dels quals el caracteritza suficientment, puix llur caràcter conspiratiu, divisionista, lluny de simplificar les coses no ha fet més que complicar-les encara més, lent-les més confuses, donant nova bel·ligerància a l'acció criminal dels delators i provocadors trotsquistes, que tracten a tot preu d'impedir la unitat nacional combatent, lluitant contra el Govern de la Generalitat i el seu President, el Sr. Irla, malgrat que en ell participin organitzacions d'indiscutible prestigi i solidesa republicana.

Malgrat tot, el Comitè Central del Partit va fer arribar, amb data del 29 de Desembre proppassat, a la Unió de Partits Republicans Catalans (Esquerra Republicana; Estat Català, Acció Catalana i no Democràtica) una proposició, els termes de la qual queden ben sintetitzats en els següents paràgrafs de la mateixa :

« El Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya en nom propi i en representació de les forces que constitueixen l'Aliança Nacional de Catalunya, tenint en compte

la situació interior, agravada per les maniobres de Franco i Falange per a mantenir el seu règim de terror i el perill que per les llibertats democràtiques d'Espanya i per les llibertats nacionals de Catalunya suposen les maniobres, molt avançades, de claudicació, considera urgent i indispensable la unió o aliança de tots els Partits i Organitzacions que defensaren la República.

« Considerem que la unió o aliança nacional ha de concretar-se als Partits i Organitzacions que varen defensar la República, perquè una unitat o aliança que no tingués en compte un principi de plena responsabilitat i d'història coneguda en la vida del nostre País, obriria les portes a tota mena de grups i grupets, iniciaria un procés de descomposició de les forces fonamentals de Catalunya que afebliria la lluita que junts hem de menar i acabaria per paraitzar i perdre de nou la democràcia catalana ».

Sembla tantmateix, que, malgrat les alludides i ben lamentables incidències, filles de la provocació trotskista, l'acord serà ben aviat una realitat entre aquesta Unió de Partits Republicans Catalans i l'Aliança Nacional de Catalunya, acord que farà dels dos un sol organisme.

Com diu la carta oberta del nostre C. C. :

« Afirmen la nostra creença que les gestions en curs per a fusionar en un sol organisme l'Aliança Nacional de Catalunya i la Unió de Partits Republicans Catalans, acabaran prompte satisfactoriament. Creiem que la fusió d'aquests dos grans nuclis nacionals, precipitarà la incorporació de la C.N.T., la neteja definitiva en el nostre camp de tota mena de grups i grupets aventurers i provocadors ».

Nosaltres no hem de regatejar cap nou esforç per tal d'arribar ben aviat a un acord general, el més complet i positiu possible, acord que vigoritzaria extraordinàriament la lluita i asseguraria la victòria anhelada.

En aquesta direcció i mentrestant això no sigui possible, no d'eminuïrem, ans el contrari, intensificarem els treballs per tal que sobre la base d'accions del volum que siguin, parcials i generals i de recolzament al Govern l'ra, ens unim, acabant amb la perjudicial divisió de les nostres forces, divisió que perllonga tràgicament el domini falangista.

A tot arreu, a l'exterior i fonamentalment a l'interior del País, concentrarem les nostres millors energies per tal d'assolir una màxima unitat nacional combatent, que encara que essencialment integrada per les forces d'esquerra, posteriorment s'eixampli vers les capes conservadores anti-franquistes.

Avui com ahir, el Partit Socialista Unificat de Catalunya propugnarà, defensarà i recolzarà, totes aquelles proposicions que facilitin el reagrupament de les forces democràtiques anti-franquistes

de fora i de dins de Catalunya i d'Espanya, per una més efectiva mobilització de la democràcia mundial i dels governs que la representen.

D'ací que hàgim també aplaudit la segona nota oficiosa del Govern de Catalunya, quan afirma que :

« ferm en la convicció que la resistència catalana no s'ha d'organitzar parcialment i ha d'estar articulada a la autoritat del Govern de Catalunya, reitera el seu decidit propòsit d'arribar a l'estructuració eficaç de l'òrgan interior de resistència ».

i quan ratifica les declaracions del President Irla amb motiu de la constitució de l'actual Govern, fetes el 14 de Setembre del 1945,

« els Consellers declaren llur plena aquiescència al propòsit del President d'ampliar el Govern a fi de reforçar el seu caràcter d'unio nacional ».

Si som conscients dels moments que vivim, si cadascú sospesa la seva propia responsabilitat, si tots posem el major interès, col·locant la causa sagrada de la República i de Catalunya per damunt de tot interès partidista, per damunt de tot egoisme i amor propi, si tots i cadascú de nosaltres ens posem a treballar amb entusiasme, els obstacles, les dificultats i les incomprensions que avui s'oposen a la unitat nacional combatent de tots els patriotes anti-franquistes catalans, seran superades i el Govern de Catalunya, reforçat, vigoritzat amb la incorporació de totes les forces polítiques i sindicals, netes dels grups i grupets de delators i provocadors trotsquistes, unides fortament en els combats diaris, tindrà l'eina decisiva per a conduir el nostre poble, sota la seva direcció patriòtica, al triomf dels ideals democràtics, republicans i nacionals.

I si, per a realitzar aquesta unitat nacional combatent contra Franco i la Falange, se'ns demana la nostra aprovació per tal d'efectuar una consulta al poble, verament democràtica, a fi que aquest pugui expressar amb plena llibertat com vol veure regida la vida del País, nosaltres no ens hi oposarem. Com ha dit el nostre Secretari General, company Joan Comorera :

« El problema no està que s'gui consultada l'opinió popular, sino en saber si aquesta opinió serà **LLIURAMENT** consultada ».

Heus ací sintetitzat el nostre pensament. La veu vigorosa del P. S. U. de Catalunya, a través de la carta-oberta del seu Comitè Central, ha cridat novament al combat unit dels catalans contra Franco, la Falange i els capituladors, pel recobriment de la República i de les llibertats catalanes. Expressem la nostra creença que aquesta vegada la crida no caurà en el buit. Catalunya ho demana ! Catalunya ens ho exigeix !

Rafel YIDIELLA

FRANCO I LA FALANGE

lacais hitlerians i fomentadors d'una nova guerra mundial

La reaccio internacional mostra un gran interès en limitar la guerra d'Espanya al sol aspecte de guerra civil. Naturalment, amb aquesta limitacio vol reduir la responsabilitat internacional de Franco i els falangistes, que foren els primers « Quislings », encara que seria més just dir que Quisling fou el segon « Franco ».

Realment, ningú pot negar que la guerra desencadenada per Franco i els falangistes contra la República va enfrontar amb les armes no només a uns espanyols contra altres espanyols. Es suficient, però, aquest fet per a concloure que la guerra d'Espanya fou sols i exclusivament una guerra civil?

No. La guerra d'Espanya fou una guerra fonamentalment d'interdependència nacional contra la intervencio i la invasio italo-alemanya, i el caràcter secundari de guerra civil li van donar Franco i la Falange, posats ja d'antuvi al servei dels afanys imperialistes d'Itàlia i d'Alemanya.

I aquest caràcter secundari ressalta més encara si es té en compte que no fou Espanya l'únic país d'Europa on va arrelar l'herba dels « Quislings », que posà alguns naturals de cada país i fins i tot les institucions estatals al servei de l'Alemanya hitleriana. Per exemple, Petain i Laval a França i Quisling a Noruega han estat els Franco hitlerians de llurs països. Per què, doncs, ningú sosté la teoria que França i Noruega han fet una guerra « civil » contra Alemanya? Serà perquè es considera que la segona guerra mundial començà el dia 3 de setembre del 1939?

Que ho considerin així Franco i els feixistes i reaccionaris de tot el món, tots ells complicats més o menys en preparar-li a Hitler les caramboles a l'Occident d'Europa, és explicable. Amb aquesta

« teoria » no fan més que escabullir llur responsabilitat en la gestació de la tragèdia hitleriana. El que no s'explica és que hi hagi homes, periòdics, fins i tot partits avançats i progressius que quan fan esment de la guerra d'independència d'Espanya no li saben veure més que l'aspecte « secundari » de guerra civil que li imposaren Franco i els falangistes, lacais hitlerians.

Les apetències imperialistes d'Alemanya sobre Espanya — si més no per tal de barrar les rutes marítimes a França i a Anglaterra — són ja velles. Les formulà sintèticament Bismarck molt abans de la guerra franco-prussiana en la següent frase : « la mosca espanyola posada al clatell de França ». D'aleshores ençà l'imperialisme alemany va emprar tots els mitjans per tal de comptar a Madrid amb governs dòcils a la seva política expansionista i d'agressió contra els seus rivals d'Occident. L'imperialisme alemany, però, no vregé « plenament » assolits llurs esforços fins que no trobà els seus lacais Franco i la Falange.

Hem dit « plenament », perquè malgrat que d'una manera « oficial » l'Estat espanyol, abans de Franco, en els conflictes entre els imperialismes central i occidental sempre ha seguit una política « neutral », d'una manera « pràctica » les castes reaccionàries terratinents, militaristes i els grans jerarques de l'Església han ajudat l'imperialisme alemany inclús des dels alts llocs que han ocupat a l'Estat. Per això no poden acceptar que la sublevació de Franco i els falangistes — « encarnació dels alludits terratinents, militaristes i jerarques eclesiàstics » — contra la República fós solament un afer de règim interior dels espanyols, sino que fou l'inconfessable desig de la reacció — seguint la seva línia política tradicional — de posar l'Estat espanyol al servei d'Alemanya.

Ja l'any 1911, amb motiu d'unes fortes contradiccions imperialistes hagudes entre França i Espanya respecte a l'ocupació de determinades places marroquines mancà poc per a que s'anticipés tres anys la primera guerra mundial a l'acudir Alemanya — amb els aplaudiments de tota la reacció espanyola — en auxili d'Espanya, enviant a Agadir un vaixell de guerra amb tropes de desembarc.

Bé és veritat que França i Alemanya s'entengueren de moment, però a aquesta entesa hi contribuï en gran part el que l'imperialisme alemany — que cobejava l'amistat d'Espanya per a millor atacar França en la guerra que preparava — va veure que el poble espanyol, amb vagues generals, manifestacions públiques i sublevacions com la del vaixell de guerra « Numància », nostrava una vegada més a les reaccionàries i militaristes la impopularitat de les aventures imperialistes.

Aquesta treva durà poc, i desencadenada la guerra mundial el 1914, les mateixes castes de terratinents, militaristes i eclesiàstiques que avui, capitanejades per Franco, han estat al servei de l'Alemanya hitleriana, es posaren aleshores als peus de l'Alemanya Kai-

seriana. Una cínica frase d'Alfons XIII ho confirma, « En Espana — digué — todo el mundo es germanófilo menos la canalla ».

La « canalla » per a l'últim Borbò d'Espanya era el poble que, en la seva gran majoria, defensava la neutralitat contra els bàndols — aliadofil i germanófil — que el volien arrastrar a la guerra imperialista.

Melchor Fernandez Almagro, un historiador d'idees reaccionàries, avui al servei de Franco, escriu en la pagina 256 de la seva « Historia del reinado de Alfonso XIII » : « Es evidente que en la Corte, como en la aristocracia y el ejército, predominaba la germanofilia ». Aquesta és una altra prova ben palesa que els franquistes d'avui ja havien mamat l'et alemanya. Per exemple, el capità de la guardia civil, Bravo Montero, un dels falangistes que actualment a Catalunya i altres pobles d'Espanya més s'ha distingit apallissant i assassinant patriotes, és el digne fill d'aquell altre botxi del poble català, que s'anomenà Manuel Bravo Portillo, protegit del rei i que en funcions de comissari de Policia fou el cap de l'espionatge alemany a Catalunya i el que informava els submarins del Kaiser — perquè fossin bombardejats — la sortida dels vaixells espanyols que fien comerç amb les nacions aliades.

Un dels homes més reaccionaris d'aquella època, Vázquez de Mella, la memoria i les opinions polítiques del qual han exaltat constantment els falangistes en llurs discursos, periodics i llibres durant la segona guerra mundial, era també un rabiós germanófil. La seva enemiga contra França i Anglaterra, compartida pels pares dels falangistes actuals i pels mateixos falangistes d'avui, la condensà en aquest paràgraf d'un article seu publicat al « Correo Español » del 7 de setembre del 1914 i que fou el guió de tota la propaganda germanòfila ulterior :

« Enfrente de Inglaterra y de Francia, que son nuestras naturales enemigas, no encontramos otro apoyo que el de Alemania. Esta nacio podia habernos dado la fuerza que a nosotros nos faltaba... Yo he preconizado la utilidad y la conveniencia de concertar un tratado de alianza con Alemania que fuera la base de nuestra soberania, sin la cual no pueden existir los Estados. Y me he fundado para ello en lo que llamo « autonomia geográfica », de la que actualmente carece Espana porque no domina en el Estrecho ».

Com es veu, la germanofilia dels aventurers falangistas i de les castes de terratinents, militaristes i eclesiàstiques que apoien Franco no és un afer espontani, nascut a l'escalf de l'ajut que Hitler els donà contra la República, sino que és una passió amorosa, tradicional en ells, vers l'Alemanya ferotge dels bandits creuats, de Carles V, de Bismarck, de Guillen II i d'Hitler. Aquesta vella passió amorosa de les castes reaccionàries espanyoles per a Alemany és una prova més que la sublevació de Franco contra la República no fou un afer purament interior d'Espanya, sino el primer acte de la tragèdia que, d'acord amb el « caudillo » i la Falange, començava Hitler contra les democràcies occidentals primer i contra la pàtria del proletariat mundial després.

Sempre, però, l'abrandada germanofilia de les castes feudals espanyoles ha estat influenciada per fossilitzats somnis « imperial », alimentats amb odís contra les potències imperialistes d'Occident. Així s'explica que quan la República de Weimar no era apta per a satisfer els al·ludits somnis « imperial » de la reacció espanyola, la seva criatura, Primo de Rivera — pare del fundador del falangisme — cerqués l'ajut de l'Itàlia feixista, intentant fer amb aquesta, l'any 1923, el que tretze anys més tard ha fet Franco amb l'Alemanya hitleriana, fer d'Espanya — com digué Bismarck — « la mosca al platell de França ».

Primo de Rivera i Alfons XIII anaren a Roma en viatge oficial, i després de presentar per tot arriu el rei al « dictador » com « el seu Mussolini » i de fer Alfons XIII al Papa la ridícula ofrena d'un « imperio catolico » per al que « no regatearian sacrificios los espanoles » — si fa o no fa igual que Franco prometé a Hitler « si el camino de Berlin se viera amenazado » — Primo de Rivera i Mussolini van signar un tractat secret d'ajuda militar contra França i Anglaterra.

Aquests tractat, entre altres clàusules, estipulava : Primer. A Itàlia se li reconeixia el dret, en cas de guerra, d'establir i mantenir una base militar a les Illes Balears. 2. Espanya es comprometia, en cas de guerra, a privar a les tropes franceses el passatge pel seu territori. 3. Que en cas de guerra la marina italiana podria utilitzar els ports del Mediterrani.

Tota aquesta maniobra de la reacció espanyola per a preparar la segona guerra mundial, que començava a provocar el feixisme naixent, va estavellar-se, de moment, amb la vinguda de la República. Però les castes terratinents, militaristes i « eclesiàstiques » del nostre país no renunciaren a posar-la en pràctica, i aquest i no altre és el mòbil antipatriòtic de llur sublevació contra la República.

Primo de Rivera (pare) va posar Espanya als peus de Mussolini. Primo de Rivera (fill), fundador de Falange, i Franco, han posat Espanya als peus de Mussolini i d'Hitler. Primo de Rivera (pare), va anar a Roma a estipular el preu de l'ocupació italiana de les Balears i altres indrets del Mediterrani. Primo de Rivera (fill), d'acord amb Franco, va anar l'any 1934 a Roma i a Berlín a estipular el preu de la sublevació contra la República i de l'ocupació d'Espanya per les tropes italo-alemanyes. L'estipulació del preu era sempre la mateixa : el somni « imperial » : Gibraltar, Alger, el Rosselló, Tanger, i fins i tot Cuba i Filipines, com hem llegit quan als falangistes se'ls disparava llur tartarinesca imaginació durant les momentànies victòries hitlerianes.

A la llum d'aquests fets històrics — millor diríem antihistòrics — es comprèn amb claredat de traïdion contra la Pàtria de Franco, la Falange i les capes reaccionàries espanyoles des d'abans mateix del 18 de Juliol del 1936. Es comprèn també abastament el gran ajut que aquests mals espanyols donaren a Hitler durant tota la

guerra i es comprèn encara més llur perversa posició actual de busca-raons i de provocadors d'una nova matança mundial.

Franco i la Falange, malgrat haver-se ara canviat la casaca, fent-se lacais de l'imperialisme americà, en el fons segueixen essent fidels a la causa hitleriana. No hi ha més que llegir llur premsa i escoltar llur radio per a constatar que és encara Goebbels qui els inspira: pàgines i més pàgines dedicades a l'antisovietisme i columnes i més columnes bucant pica-baralles i tres prus al gat cada vegada que la U. R. S. S., Anglaterra i els EE. UU. es reuneixen per a estructurar la pau democràtica.

L'Estat hitlerià de Franco i la Falange és el reducte que té encara a Europa l'Alemanya tradicionalment reaccionària i agressiva. França s'ha vist invalida tres vegades des del 1870, i la darrera d'aquestes invasions l'ha sentida totalment, en gran part, perquè aquesta vegada ha tingut « la mosca d'Espanya al seu clatell ». Churchill ha tingut que reconèixer al Parlament que una actitud hostil d'Espanya hagués posat en greu perill l'existència d'Anglaterra. El que no ha dit Churchill és que aquesta actitud hostil Franco no l'ha presa perquè li han impedit els guerrillers i el poble espanyol que estaven i estan disposats sempre a emprar les armes contra l'Estat hitlerià-falangista. Els pobles d'Amèrica han hagut de reconèixer també que el règim falangista, per damunt de l'Atlàntic, els ha exportat tota mena d'espies i provocadors feixistes i de nazis amb ciutadania espanyola. I per últim la U. R. S. S. ha conegut els assassinats i robatoris dels bandits de la « Divisió Azul ».

El règim de Franco i de Falange ha estat, doncs, un gran peó de brega en favor de l'Alemanya hitleriana i resta encara fidel a la mateixa causa. És, per tant, un perill per a la pau i per a la democràcia.

Vet ací com la guerra d'Espanya no ha estat essencialment una guerra civil, sino que de manera fonamental ha estat el primer acte de la segona guerra mundial. Vet ací com Franco i la Falange han estat els agents que han posat en pràctica la política tradicional de les castes reaccionàries espanyoles d'entrega absoluta a l'Alemanya agressora i d'enemistat contra les potències occidentals. I vet ací com Franco i la Falange, malgrat haver-se canviat la casaca dels lacais, segueixen essent hitlerians i formenten una nova guerra mundial.

Per tot això tots els pobles lliures del món tenen el deure, envers els pobles hispànics, d'ajudar-los en la lluita contra el règim estranger de Franco i la Falange. Aquest règim cau de plè dintre els acords de laïta, Moscú i Postdam.

Els pobles hispànics, però, no toleraran mai que l'ajut que es mereixen de la part dels pobles democràtics es converteixi en un afer tèrbol de cancelleries i de llurs agents que li volen imposar règims i govern a espatlles llurs. Els pobles hispànics han lluitat i lluiten encara contra un poder hitlerià i tenen el dret ben guanyat

d'ésser ells qui LLIUREMENT es donin llur règim i llur govern. Els pobles hispànics no admetran mai la infecta maniobra de compromís que determinats líders republicans i obrers intenten amb el franquisme i el falangisme.

En aquest sentit, sortosament per a Catalunya, ja s'ha pronunciat clarament el govern de la Generalitat, i el nostre poble, unit al seu govern i a tots els pobles d'Espanya, lluitarà contra Franco i la Falange i per una Federació democràtica de pobles hispànics.

Restabliment provisional de la Constitució del 1931 i dels Estatuts una vegada coneguda la voluntat republicana del poble; creació d'una Federació democràtica dels pobles hispànics, amb drets iguals i cadascu dels quals conservi les més àmplies facultats polítiques, econòmiques, culturals i d'altre ordre per a reconstruir, sobre noves bases, la seva vida nacional, per a contribuir amb el propi renaixement a la creació d'un Estat espanyol poderós i indestructible en tant que fill de llur voluntat lliurement expressada, reforma agrària seguint les línies generals de les lleis aprovades els anys 1934-36-37 i 38; nacionalització dels monopolis, de les grans banques i de les assegurances, de les mines i de les indústries bàsiques, dels serveis públics del transport i de l'energia elèctrica i del gas; organització de les assegurances socials en forma tal que els treballadors estiguin garantitzats contra tota mena de contingències, elevació del nivell de vida mitjançant una legislació que assegurari als catalans una remuneració justa i el dret al treball, al repos i a la cultura; organització cooperativa del consum, de la producció i operacions de compra i venda agràries de la menestralia i petit comerç; llibertats d'organització i expressió pels creients i els no creients; indemnització justes en tots els casos de nacionalització; confiscació dels béns dels falangistes i de tots aquells que amb la seva complicitat han contribuït a allargassar aquest règim criminal i dels que actualment recolzin la maniobra de capitulació.

(Carta Oberta del Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya a tots els catalans !)

Elisa URIZ

Herois del Partit Socialista Unificat

Josep MIRET

Membre del C. C. del P. S. U. C.

Conseller del Govern de Catalunya

**Comissari de Forces Blindades de la Republica
Espanyola, mort gloriosament per França**

Dos anys s'han complert ja desde que la ma criminal d'un nazi ens assassinà el nostre inoblidable camarada. I avui la forta personalitat anihilada en plena joventud, en ple rendiment, en plena maduresa política del gran dirigent, de l'heroi de Catalunya que ha estat MIRET, s'engrandeix adquirint el fort relleu dels valors autèntics que la lluita antifeixista ens ha arrebatat.

La mort de MIRET ha constituit una gran pèrdua per al Partit Socialista Unificat de Catalunya que comptava en ell un quadre dirigent d'extraordinari tremp combatiu, d'increbantable fermesa i amor al seu Partit. Ha constituit, també, una gran pèrdua per a Catalunya. Perque MIRET era, no solament el patriota ardent que sap lluitar sense repos durant 7 anys donant generosament la vida per l'alliberament de la seva Pàtria estimada, sino el català, que en moments molt delicats assumí la direcció d'una de les Conselleries aleshores més difícils del Govern de la Generalitat, deixant incontestablement demostrada la seva capacitat de governant.

Vida magnífica de lluitador la de MIRET! Trajectoria recta, segura, fermament orientada vers la vida veritablement revolucionària. Dintre el camp marxista de Catalunya, tant fraccional, tant complexe i tant confus abans del 36, MIRET, tot jove, marxa amb decissió, sempre a l'avanguardia de les orientacions a les quals pertanyia, guiat certerament pel seu instint de classe, pel seu amor a Catalunya, pel seu tremp d'incomparable lluitador.

HEROIS DEL P. S. U. DE CATALUNYA

JOSEP MIRET

A la Secretaria de les Joventuts de l'Unió Socialista de Catalunya, arribà ja prestigiat per les seves activitats a l'Escola del Treball, entre els alumnes, que als 17 anys el consideraven com el seu dirigent, per la seva superioritat política i perquè, a més, sabia conduir-los, en aquells temps de la dictadura de Primo de Rivera, a les manifestacions defensant-se de la policia i la Guardia Civil amb la única arma de la qual podia servir-se : els mànecs dels malis.

Com responsable de la Joventut de l'Unió Socialista de Catalunya, el gran problema de la unificació per la qual treballà des del 32, el mantingué en permanent contacte amb Lina ODENA, l'altra heroine inoblidable. Fou un gran realitzador de la unitat de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya, essent membre del Comitè Executiu de les mateixes.

En el 34 esdevé Secretari particular del nostre Secretari General, Joan COMORERA. El 6 d'octubre el trobà en primer lloc de la lluita. Tot dinamisme, actua incansablement, després, per a reorganitzar les forces i ampliar els rengles. I quan el camarada COMORERA es empresonat amb tot el Govern de la Generalitat, el visita en el penal i tramet a tots, al seu retorn, consignes de lluita, d'organització i paraules d'encoratjament.

Dintre de la Unió Socialista de Catalunya, lluità implacablement contra els corrents reformistes, comodistes, de l'intelectualisme inoperant i del xarlatanisme exhibicionista. MIRET cerca aferrissadament l'eficiència revolucionària i responsable, l'acord entre la doctrina i l'acció.

Es comprén el que per a un home de la honradesa, de la sensibilitat de la clarividència política de MIRET, significà el fet historic de la unificació dels quatre Partits marxistes de Catalunya. Es comprén també el que significà per a ell, d'es abans, l'aixecament feixista del 19 de juliol. Perque en MIRET es complementava sempre, com ja hem dit, la seva capacitat política amb una extraordinària combativitat.

MIRET, el 19 de juliol, esdevingué un lleó. Defensant-se furiosament, tot sol, amb un fusell metrallador dins de la Telefonica; atacant el 20 amb un coratge inaudit l'últim reducte dels traidors, llençant-se, el primer, dins les Drassanes, MIRET es baté en heroi fins l'esciafament dels sublevats, fins que signà com testimoni oficial, l'acta de l'afusellament de Godet, el general traïdor.

El Partit li donà la seva representació al Comitè de Milícies. Tots els complicats problemes d'aquells primers temps absorbeixen a MIRET que actua sense repos, fructuosos sobretot d'anar al front. Abans, però, ha de donar una prova més de la seva capacitat. El problema de l'abasteïment passa per un moment delicadíssim. Cal, al front de la Conselleria, un home intel·ligent i responsable, enèrgic, d'una infatigable capacitat de treball, perque els problemes plantejats han de superar-se ràpidament. El Partit designa a MIRET. I al front de la Conselleria al Govern, al servei de Catalunya, MIRET

demostrà una vegada més, la seva alçària i el seu patriotisme ardent. El primer en arribar a la Conselleria i l'últim en sortir-ne, donant exemple, com sempre, endinsant-se en els problemes per trobar-los-hi solució. MIRET aconseguí assegurar la repartició d'alguns queviures i millorar les racions d'altres. El problema del pa era agudíssim. No hi havia manera de establitzar les racions. MIRET convocà una reunió dels Sindicats que intervenien i tancant-se amb ells a la Conselleria, els digué que no s'acabaria la reunió sense haver trobat un mitjà per poguer arranjar la distribució de la farina als forns. Uns dies més tard, la població de Barcelona tenia una quantitat fixa de pa que era repartida normalment.

El seu pas per la Conselleria és un model de tasca responsable de veritable governant i així fou reconegut per tots els catalans.

El pusch de maig el sorprén a la Generalitat reunit en Consell amb tot el Govern. Se li encomanà la defensa del Palau i carrers dels voltants. Organitzada aquesta, MIRET volgué temerariament arribar-se al Partit i fou un miracle, en bona part degut a un derrotxe de coratge i audàcia, que hi arribés amb vida.

De la Conselleria, MIRET passà al front, com Comissari de Divisió primer, com Comissari General de Tancs fins a l'exili.

Comissari, el treball no fou tasca planera per MIRET. Havia de fer soldats d'uns homes, que per circumstàncies que no explicarem aci, mancaben per complert de disciplina. MIRET a força d'exemplaritat, d'intel·ligència i coratge, arribà a transformar-los i formar amb ells una Divisió que no desmereixia de cap altra. De la quantitat i qualitat d'acció permanent, tenaç i intel·ligent que MIRET va dedicar-hi és una demostració la exposició dels treballs de la seva Divisió a Barcelona.

Amb aquells soldats plens de combativitat, MIRET va prendre part en els combats del Velado de: Suera, Belchite, Mediana, Mondón, Torrasca d'Osca.

Posteriorment, delegat pel Comissari General de l'Exèrcit de l'Est ha anat en nom seu prop de l'Estat Major a les operacions del pas de l'Ebre. MIRET derrotà una vegada més, coratge i valor temerari.

Per últim fou nomenat Comissari General de les Forces Blindades de l'Exèrcit de la República, que rebèren amb ell una injecció d'optimisme i coratge.

Les seves forces foren en la retirada les últimes que abandonaren Barcelona, i ell, l'últim de les seves forces. Així s'el vegé dintre de l'últim tanc que passà els Pirineus.

Després, la dura etapa de l'exili, etapa decisiva per al nostre jove Partit, durant la qual han de quedar contrastats els veritables comunistes, els veritables valors i s'ha d'enfonsar tot el que hi ha de falç, de tèrbol, de covard i d'ambicios. Durant aquesta etapa s'ha de demostrar si s'està al servei del Partit i de la classe obrera, de la lluita contra Franco i de l'alliberament dels pobles hispànics.

o s'està al servei de mesquines i miserables ambicions personals, al servei del divisionisme de l'anticomunisme, dels enemics de la classe obrera. Etapa, en fi, en la que s'aglutinarà a l'entorn de la Direcció del Partit, compacta, tota la massa sana que conserva el seu instint de classe i el seu tremp combatiu i es separaran els detritus polítics que tot procés d'unificació arrastra en si.

I és en aquesta etapa on és demostrat tot l'immens amor, tot l'orgull de MIRET pel seu Partit « primer exemple al món d'unificació marxista ». On és demostrat, a més, la seva magnífica capacitat de superació política, el seu entusiasme, el seu heroisme.

MIRET és troba a París quan els alemanys envaïeixen la capital de França. Aquest fet ha de determinar noves formes de treball. La lluita a la rereguarda de l'enemic, dintre de la més escrupolosa clandestinitat, serà el nou camp d'acció dintre el qual ha de posar-se a prova, des dels primers moments, la capacitat dirigent de MIRET.

A París és trobava contactat solament un petit grup de camarades en els primers dies de l'ocupació. En aquest petit grup es produeix cert desconcert davant la gran maniobra confusionista amb la qual comencen els alemanys, a través de la premsa, la seva acció, dosificant saviament la demagogia més canica i la correcció de llenguatge envers els comunistes. Agil i enèrgic, MIRET atura la desviació i, calibrant el perill de que pugui estendre's prepara l'arma que contraresti entre els nostres companys la propaganda nazi. I llença setmanalment el « Butlletí d'informació radiada ». El seu contingut, escrupolosament seleccionat, extret de les diverses emissions « estrangeres », d'Espanya i sobretot de Moscou, procura, en afecte, un material molt necessari per a tothom en aquells moments. La seva justesa política i el buit que omplia el va fer demanar per a ésser regularment traduït per diversos grups de les emigracions polítiques estrangeres.

La necessitat d'organitzar la lluita, de cercar els aparells que permetin l'ampliació i intensificació d'aqueixa, el fan cercar obsessivament el contacte amb la resistència francesa, que queda, ben aviat, establert.

Es al·l-shores que comença el treball intens, sense treva, atenent a tots els sectors de la vida orgànica i combativa. Escriu en català i en castellà, gairebé tot sol, la premsa clandestina del Partit que acusa el seu nervi, el seu tremp, la seva capacitat política i orgànica. Perque MIRET, entre les seves qualitats enestimables, posseeix la d'ésser, a més, un excel·lent escriptor, « L'escriptor de pluma més fàcil que he conegut », deia un periodista català. I al costat del periòdic de masses on és planteja permanentment el problema i la situació de Catalunya, la necessitat de la unitat i de la lluita contra Franco, apareix, contra l'enemic més proper « SABOTAGE », transmissor de consells tècnics per a incrementar la lluita contra la producció de l'enemic, plantejant el deure de produir menys i pitjor i sabotejar cada dia més i millor. Apareix « Carnet del Partit », on és plantejen els problemes orgànics i es dicten insistentment les nor-

mes de clandestinitat, sent-se la crítica de les infraccions a aquesta. Es transforma l'anterior butlletí en un recull de les notes internacionals més importants, comentades políticament. La premsa, en mans de MIRET, és un arma múltiple que apunta a tots els fronts.

En el treball orgànic de la clandestinitat, MIRET és per a tots els companys que col·laboren amb ell, un formidable exemple, una inestimable i permanent lliçó. Lliçó d'ordre, de mètode, de responsabilitat, de dinamisme, d'audàcia.

MIRET és tant clar i precís a l'hora de plantejar els treballs, com a la de demanar-ne compte. Amb MIRET ni hi ha el bluf — que l'indigna com una ofensa al Partit, — ni l'excusa. Ell és l'ull que observa i penetra, que analitza i calibra, i que vigila. Que ho vigila tot, des de un contacte delicat, fins les accions contra l'enemic. I així, per exemple, quan un company l'informa soba un treball d'importància realitzat, ell somriu i afegeix un detall, oblidat per l'altre. No és que ell endevini, és que ha presenciat el treball, dissimulat en una cantonada. O bé en vigília d'un dia d'acció contra l'enemic, és presenta en una capital important demanant al responsable el pla corresponent. I examinant-lo i discutint-lo a fons, com ell acostumava, li demostra la seva irresponsabilitat al des- preocupar-se dels petits detalls d'organització i execució, que són els que haurien de garantir les pròpies accions i la seguretat personal dels companys que les realitzen.

Malgrat la seva enorme superioritat sobre no importa qui dels seus col·laboradors immediats, MIRET és sempre el camarada senzill, cordial, el comunista exemplar que sab lligar-se als quadres connectats amb ell, informant-los i discutint tots els problemes. I això, no salament perquè defuig escrupolosament un treball personal per la seva part, sino perquè vol ajudar-los en la seva formació, en el seu desenvolupament polític, i perquè vol, a més, conèixer-los a fons. La política de quadres era per a MIRET quelcom substancial que cal aplicar amb tota l'extrema atenció que exigeix una de les funcions vitals del Partit i que ell aplicava amb una perfecta i absoluta objectivitat, a través de la qual és traslluhia tota l'estimació al Partit, tota la confiança en el seu esdevenidor.

I aquest dirigent que és revela a la mateixa alçària en agi-pro i org; en treball polític i en quadres, té encara, una preocupació fonamental: la de portar cops a l'enemic, la de intensificar la lluita.

Sense la responsabilitat que el Partit li ha encomanat, quan la resistència francesa li demana un lluitador per a compartir la Direcció dels primers grups d'acció, MIRET s'hauria ofert ell mateix. Impossibilitat de fer-ho, proposa el seu germà. Té plena consciència del perill que suposen els primers passos de l'organització, en terra estrangera i en la zona més perillosa, dels grups d'acció. La honradesa revolucionària de MIRET, però, triomfa de tot. Ell sab que Conrad és un digne germà seu, de la mateixa extraordinària combativitat, d'una enorme audàcia i capacitat d'acció. Conrad, que sent envers « Pep » una admiració sense límits, devocio més aviat, que

és mataria per ell, accepta amb estussisme la tasca que se li ofereix, i li fa honor. En el 1941, Conrad és elevat a cap dels grups d'acció estrangers. Totes les accions, tots els plans, són comunicats a « Pep », que els estudia i discuteix amb ell i que de vegades, amaga momentaniament a casa seva unes armes, uns explosius, uns líquids inflamables. Quin exemple el d'aquests germans ! Quin record inesborrable el de llurs vides desbordants d'energia, de força, de voluntat de vèncer, entregades totalment, amb tota la seva magnífica vitalitat, a la lluita ardent contra l'enemic !

I, mentrestant, MIRET havia de viure a salt de mata, donant bots d'un cau a l'altre, perquè ja des dels primers dies de l'ocupació la policia el cercaba obstinadament. En un moment donat arribà a preparar-li un « guet a pens » que fou immediatament advertit. MIRET estudià fredament i audaç el cas i organitzà la contrapartida. A la sortida del metro de l'Òpera, MIRET havia de caure, acompanyant a un camarada, en la trampa. Quan molt abans de l'hora prefixada els « llics » es situaven estratègicament, no sospitaven que camarades nostres observaven la maniobra i que, a la mateixa plaça i a pocs metres d'ells, el propi MIRET, sobriament camuflat i simulant llegir un diari, assistia al fracàs del pla i aconseguia el que ell es proposava : conèixer personalment els encarregats de la seva « filature ».

Tots aquests accidents eren considerats per ell fredament, com naturals a la lluita i quedaven solament subratllats, pel que tenien d'obstaculitzadors del treball, amb una pluja de paraules grosses dedcades als « llics » i a les seves mares.

Pel demès, quedaven amplament compensats quan arribava l'informe d'accions importants portades a cap amb èxit. I la satisfacció reflexava en un somriure maicios quan les accions realitzades assolien veritable importància, com, per exemple, a Bordeaux, on els alemanys imposaren un « Couvre-feu » l'exagerat, obligant els bordelesos durant una setmana a entrar a casa a les 5 de la tarda com represàlia dels atemptats anti-alemanys que havien estat integralment realitzats per espanyols.

L'any 1942 havia de posar-se a prova, més que mai, el tremp de MIRET. Pel gener, cau Conrad. Ningú és fa il·lusions. La bestial Brigada especial coneix les seves activitats.

Un camarada, amb el cor a la gorja, comunica a MIRET, que es troba treballant a casa, la novetat. Amb un domini de si mateix, serenament, demana detalls que el camarada no pot donar-li. Deixa els papers en ordre i surt a cercar-ne ell mateix. Quan torna, molt més pàl·l, acaba de posar en ordre tot.

Es multiplica per saber que fan amb el seu germà ; però continua amb absoluta normalitat i amb una absoluta serenitat, el treball. Cap company li va veure el més petit signe de feblesa. Se sabia, n'obstant, que cada dia, amb tota la bestialitat, amb tota la selvatgeria de la « Gestapo », Conrad era horrorosament torturat, « Sembla insensible, però jo sento que pateix horriblement ».

ens deia la seva companya. Més tard, algu li va enviar d'Espanya una foto dels fillots de Conrad! Contemplà llargament la del nano de 5 anys, mormurant: « Es pastat el Conrad! ». Amb el mateix somriure obert. De petit reia com un boig. Me l'emportaré amb mi, m'els emportaré tots dos amb els meus. Els pujaré i els educaré jo a tots ». Sentint-li dir això greument i gairebé dolçament, es presentia que MIRET era capaç d'admirar-nos a tots com educador. I és que sota la seva duresa de lluitador es descobria aviat, quan es profunditzava el tracte amb ell, una sensibilitat d'home veritablement generós i bo.

A finals de juny, una rafia fa caure als principals quadres dels aparells centrals. El cop ha estat veritablement dur. MIRET és múltiple. Ho vigila tot, ho controla tot. Vol, obsessivament, aixecar ràpidament els aparells, recuperar el ritme de la lluita, posar ràpidament en marxa el Partit. I quan un company li comunica la seva inquietut per ell, per la seva seguretat, li respon lentament: « No hem d'ixar prendre »; a més, tinc bona estrella. No, ja en sortirem! ».

« LE MINISTRE DE LA CATALOGNE »

El 30 de Novembre del mateix 1942, però. MIRET fou detingut. La Prefecture s'ompli de l'èxit del cop. Més de 40 espanyols, perillosos resistents, havien caigut en la redada, facilitada per un miserable. La importància excepcional del cas consistia, però, en que entre els detinguts, hi havia el seu cap, « le ministre de la Catalogne ». Aquell Ministre, aquell « chef » perillós, aquell home audaç que des de 40 perseguïen tan tenaçment i que sempre s'els hi havia esformat estava, per fi, a les seves mans. Al cap de dos anys i mig de recerques ininterrompudes, després de una filatura de 6 mesos curiosament treballada, la bèstia podia apuntar-se la partida. El nostre MIRET ens havia estat, per sempre arrabassat.

« Le ministre de la Catalogne est pris ». La importància que la policia concedia al cas és derivava no solament del fet en si, sino de la impressió que MIRET els havia produït i que els permeté calibrar la poderosa personalitat del detingut.

« Un tipe formidable, ce Ministre de la Catalogne! Très intelligent. Il tient magnifiquement le coup ». Comentà un inspector de la Resistència. Un altre d'agué a la seva companya, també detinguda: « El vostre company és un home de cap a peus ».

I aquesta dignitat, aquest coratge, aquesta hombría i intel·ligència de MIRET, que s'imposaven en no importa quin medi, seguien, amb més força si cap, a través de la Santé, Fresnes, Mathausen, conquistant-li la simpatia, el respecte, l'admiració de tots els camarades espanyols o estrangers. A Mathausen, davant el seu cos nànim, aquells deportats, acostumats en la seva pròpia carn a tots els horrors, sentiren tota la immensa bestialitat del crim que els privava del camarada més estimat i més admirat, del que amb més capacitat i més coratge havia contribuït a forjar, magnífica, la

moral de tots. I tots ploraven. Espanyols i estrangers. Era un combatent txec qui ens relataba això i exaltava tota la immensa estima que als deportats d'els tres comandos que dirigia políticament, els inspirava aquell català que honorava el seu poble i el seu Partit.

Així fou, en efecte. Per allà on va passar MIRET, va honorar Catalunya i el Partit al qual pertanyia, aplicant la seva política amb tot el vigor, mb tota la clariividència, amb tota la austeritat, patriotisme i coratge de la seva personalitat extraordinària. Des del començament de la lluita, Dintre i fora de Catalunya, A Barcelona, a Proveïments, com a l'Aragó, entre els camperols — aquella dona que va fer 7 quilometres a peu i quatre en matxo per a demostrar al « Comissario Sr. MIRET », l'agraïment per la devolució escrupulosa del caball i la petita propietat requisada. — al front, entre els homes de la seva unitat, MIRET deixava darrera d'ell admiració i respecte i també, el que més fonament els satisfia : el reconeixement tàcit de la justesa política de la seva obra.

Admiració i respecte l'envoltàren igualment a França, al rangles de la Resistència, on, en contacte amb homes de tots els països, curts en la lluita i en el sacrifici, responsables polítics destacats, MIRET era objecte de la més alta estima. Demostració d'aquesta, fou l'estudi, quan és tingueren notícies de MIRET, de les possibilitats que podia oferir el lloc on és trobava per tal d'organitzar la seva evassio. Aquells lluitadors calibraven en MIRET la seva personalitat vigorosa de polític, de patriota i d'heroi.

Així demostrà MIRET l'amor al seu Partit, a la seva Pàtria i als pobles oprimits pel feixisme. Pocs camarades estrangers dels que varen tindre contacte amb ell de xàren de confèixer el procés de l'unificació, la constitució del P. S. U. C. a l'endemà de l'aixecament, l'influència determinant que aquest fet produí en el desenvolupament de la lluita a Catalunya i, per tant, a Espanya, i la que produiria en el pervindre. A l'orgull d'haver contribuït a la seva formació, s'hi ajuntava la ferrenya voluntat de contribuir a enfortir-lo cada dia, cada hora, un xic més.

Orgull que no era sino l'expressió de la seva arrejada consciència de classe que cercà i vegé forjada amb la unitat, la millor arma, com la seva voluntat ho era de la confiança absoluta en l'esdevenidor del seu Partit, en el paper dirigent que li corresponia en l'alliberament i en la reconstrucció de Catalunya. Per això, quan és conegué el miserable i triple atac contra la unitat interna del nostre P. S. U. C., contra la germanor amb el Partit d'Espanya, contra Stalin i la U. R. S. S., dels elements que havien estat expulsats, la reacció de MIRET es manifestà en una de les diàtribes més violentes i més plenes de just menyspreu que s'han escrit.

I és que el sentiment unitari de classe, despert en ell ja en el 1932, s'hi havia ja arrejat i aixamplat. Català enamorat de la seva Pàtria, defensor indomptable de les seves llibertats nacionals, tenia, però, un ampli i just concepte de l'esdevenidor multinacional d'Espanya, la base del qual, com ciment incommovible, havia d'ésser

la més absoluta comprenetració, la germanor indestructible entre el P. C. d'Espanya i el P. S. U. de Catalunya, i considerava absurda i provocadora tota divergència en aquest punt. Ell va arribar a ésser a la Zona Nord, responsable de tots els quadres que hi residien, del P. C. i del P. S. U. C., i envers tots dirgia la seva atenció per igual, veient en la comprensió d'uns i d'altres, la garantia més sòlida del nostre mutu esdevenidor.

Aquest ha estat Josep MIRET, el camarada que el P. S. U. de C. ha donat a la lluita per l'alliberament de Catalunya. Aquest home que entregà a la seva classe, al seu Partit i a l'alliberament de la seva Pàtria, en intel·ligència, en obres, en acció, en heroisme, tota la gran riquesa de la seva extraordinària personalitat.

Aquest és l'home que ha mort també per l'alliberament de França.

Ell esdevé des d'ara, un dels més aïts exemples i la seva vida una de les més preuades ensenyas. Seguint el seu exemple cada militant del nostre Partit, redoblarà els esforços per arribar a ésser, com ell, un model de combatents, de comunistes i de patriotes.

La classe obrera unida és la columna vertebral de la nació. Damunt de la classe obrera unida recau la responsabilitat històrica de preparar, d'organitzar, de desfermar la lluita nacional alliberadora, de crear les condicions per a construir una Catalunya veritablement democràtica. Aquesta responsabilitat històrica només podrà portar-la a bon terme refermant la seva unitat combatent i orgànica, estrenyent els llaços d'aliança fraternal combatent amb la nostra pagesia, mobilitzant, pel seu exemple, pel seu coratge i pel seu claravident patriotisme a totes les capes nacionals del nostre País en la lluita despietada contra Franco, la Falange i els capituladors.

(Carta Oberta del Comitè Central del Partit Socialista
Unificat de Catalunya a tots els catalans !)

A. POMERANTSEV

Les eleccions a Iugoeslàvia

El dia 11 de novembre, Iugoslàvia elegia la seva Constituent. El resultat d'aquestes eleccions ha estat un nou gran exit dels pobles iugoslaus en la lluita per la independència de llur pàtria. L'esclatant victòria del Front Popular ens presenta un quadre eloquent del raport de forces socials en la nova Iugoslàvia.

Heus ací les primeres dades : A Sèrbia 86.3 % dels votants han donat llurs sufragis al Front Popular ; a Macedònia, 96 % ; a Bòsnia i Herzégovina, 95.2 % ; A Montenegro, a Croàcia i a Eslovènia no és pas menys brillant la victòria del Front Popular. En algunes circumscripcions, els electors s'han presentat a les urnes i han donat al Front Popular la quasi totalitat de llurs sufragis.

Foren les primeres eleccions veritablement democràtiques en la història de Iugoslàvia. El dret de vot ha estat concedit a tots els ciutadans majors de 18 anys (excepció feta dels traidors que han col·laborat amb els alemanys). Tots els partits i grups polítics tingueren una entera llibertat de propaganda, àdhuc la propaganda de l'abstenció. L'escrutini va ésser estrictament secret. És la primera vegada que el poble iugoslau vota en un règim de veritable sobirania, car els objectius i els actes del govern concorden amb la voluntat i les aspiracions de la immensa majoria de la població. I és un fet que ha deixat una empremta profunda sobre la marxa i el caràcter de la campanya electoral.

A la veïlla de l'escrutini, foren celebrats grans mitings en els quals prengueren part desenes i centenars de milers d'electors.

Cops destacats del moviment d'alliberació nacional, soldats, oficials i generals de l'exèrcit iugoslau, líders dels partits polítics del Front Popular, representants del Front Antifeixista de dones, sindicats únics de Iugoslàvia, joventut antifeixista i d'altres organitzacions populars, van prendre la paraula en aquests mitings. Els obrers, els pagesos i els intel·lectuals hi aportaren l'expressió de llurs anhels i esperances.

En el curs de les reunions electorals celebrades en l'antiga Iugoslàvia, els candidats no mancaven de prodigar generoses promeses que mai no compliren.

Els candidats del Front Popular han parlat obertament de les enormes dificultats que el poble pot i deu vèncer per a recons-

truir i desenvolupar l'economia nacional i han assenyalat les mesures adients per a superar-les. Sempre han subratllat la necessitat de consolidar més encara la unitat moral i política del poble iugoslau forjada en el curs de la lluita alliberadora. Així, la campanya electoral ha suscitat una intensa activitat de la massa dels electors.

El poble iugoslau es donà perfectament compte que la victòria del Front Popular anava a consolidar les conquestes democràtiques obtingudes en els quatre anys de guerra contra els ocupants feixistes i llurs complices. Pertot arreu, la nació ha vist en la causa del Front Popular la seva pròpia causa. A Sèrbia solament, 1.300.000 electors han pres part a les reunions electorals, on foren debats els programes del Front Popular i les mesures econòmiques i polítiques que el govern hauria de realitzar immediatament. Els obrers i els pagesos iugoslavs saben que la reconstrucció econòmica és la garantia de llur benestar material i de llur desenvolupament intel·lectual, la garantia dels nous progressos en el règim democràtic. Durant el curs de la campanya electoral, la població ha hagut de fer un gran esforç de reconstrucció i ha organitzat una vasta emulació a la qual han pres part obrers de nombroses indústries. Els pagesos serbis del districte de Vranja han fet, de cara a la sembra de tardor, una crida per a l'extensió de la superfície bladera. Amb el concurs dels obrers, els pagesos eslovens ja han reconstruït la meitat dels pobles de l'Eslovenia Nordica destruïts pels alemanys. La reconstrucció dels pobles de Lika, de Kordim i de Macedònia es continua amb èxit. Els obrers de les mines de carbo de « Trbolje-Zagorje-Hrastnik, de les mines de Bor, de Trepce, de Vrdnik i d'altres s'han quasi posat al nivell d'avant-guerra per a l'extracció de la hulla i dels minerals. A Kreka (Bosnia), una gran hidrocentral ha estat reconstruïda en vint dies. Rendeix actualment el 80 % d'avant-guerra.

Sols un poble convençut que el destí del seu país es troba entre les seves mans, pot així preparar-se per a les eleccions.

A l'antiga Iugoslàvia, el poble que ha elegit la Constituent, esperarà endebades que es donés satisfacció a les seves aspiracions i que hom s'occupés dels seus interessos vitals. Avui, ha votat per un poder que ja ha realitzat una part important dels seus anhels, prova palpable del seu caràcter veritablement democràtic.

N'hi ha prou amb donar un cop d'ull sobre allò que el nou Estat democràtic, sortit del moviment d'alliberació nacional, ha fet durant la guerra i en els primers mesos que han seguit la victòria, per a comprendre el perquè la població iugoslava ha votat unànimement per als candidats del Front Popular.

En el més d'agost de 1945, la Skoupchtchina nacional provisional ha votat la reforma agrària i, més tard, una llei sobre l'anul·lació dels deutes camperols. A tenor d'aquestes lleis, la terra esdevé la propietat dels que la conreen. La classe obrera, privada de drets en l'antiga Iugoslàvia, gaudeix avui de la plenitud dels seus drets econòmics i polítics. Els pobles iugoslavs, abans dividits i oprimits, s'han unit en un Estat democràtic federal cimentat en

l'entera reconeixença de la legalitat de totes les nacionalitats. Els pobles esloven i macedonics han conquerit el dret de possessió d'un Estat nacional dins la Iugoslàvia federal; els pobles serbi, croata, i montenegri han obtingut la reunió completa de llurs territoris nacionals dintre d'unitats federades úniques. La Bosnia i l'Herzégovina gaudeixen d'uns estatuts d'unitats federades autònomes; ja no són una poma de discòrdia entre els imperialistes de Serbia i de Croàcia, com en l'antiga Iugoslàvia. Font de discòrdia nacional, Bosnia i Herzégovina, han esdevingut un lligam que reforça la unió de dos pobles germans, els Serbis i els Croates. És així que s'han creat les condicions necessàries a l'esplendor de la vida econòmica i intel·lectual de les nacionalitats Iugoslaves sobre una base democràtica. El govern del Front Popular defensa el dret del poble esloveni per a efectuar la reunió de les parts del seu territori nacional que li han estat arrencades per la pau imperialista de 1918-1920 i que foren durant vint anys sota el jou estranger. El govern del Front Popular apoya els anhels dels Croates d'Istria d'unir-se a la Croàcia federada.

Des del punt de vista de la política exterior, el govern popular del mariscal Tito ha seguit el camí de les aspiracions del poble Iugoslau. És el camí de la unitat i de la fraternitat de tots els pobles Iugoslavs, i també de tots els pobles balcànics, el camí d'una cooperació estreta amb tots els pobles eslaus i abans que tot, amb el gran poble rus, amb la gran potència soviètica. Aquest camí condueix també a estretes relacions cordials amb les potències democràtiques occidentals. — Anglaterra, Estats Units, França. Conduïx a l'amistat amb tots els que respecten la llibertat i la independència de Iugoslàvia, els drets democràtics d'aquells pobles. Els pobles de Iugoslàvia sostenen amb totes llurs forces el govern del Front Popular perquè arrenca de la terra llur totes les deixalles del feixisme i lluita amb perseverança contra els autors de les calamitats sofertes pel poble durant els anys de l'ocupació feixista.

Un exèrcit Iugoslau, fort, veritablement popular, ha nascut i crescut en la lluita heroica contra el feixisme alemany i els traïdors. Aquest exèrcit està disposat a combatre tot atemptat als interessos vitals i a la independència dels Iugoslavs. Iugoslàvia, que era un Estat dèbil i que servia de joguina a l'imperialisme internacional, gaudeix avui dia de l'estimació profunda de totes les nacions amants de llibertat.

Aquests són els factors que han assegurat al Front Popular una victòria completa en les eleccions de la Constituent.

La reacció interior i exterior ha multiplicat els intents de sabotatge de les eleccions; volia provocar una intervenció estrangera en els afers interiors de Iugoslàvia. Mentre el rei Pere II amb el seu clan d'emigrats filo-feixistes es lliurava a les manifestacions que hom coneix, els elements reaccionaris dirigits per Grol i Trifunovic a l'interior del país augmentaven llurs esforços. Han usat i abusat de l'entera llibertat de propaganda i de premsa que els fou acordada, llençant contra el govern democràtic una campanya de mentides, de calúmnies i d'actes de provocació. Recordem només

que encoratjaven obertament en lurs diaris el terrorisme dels « tchetniks » contra els dirigents del Front Popular. Els individus com Grol s'allegraven de la inexperiència dels joves organismes del govern popular. Volien provar que res no es podia fer sense els vells dirigents reaccionaris. No han mancat d'exploitar les dificultats dels proveïments i de la desorganització econòmica que ha resultat de la guerra. Feien responsable de la penosa situació econòmica al Front Popular, car volien encarar les masses de la població contra el govern. Volien fer revivre l'hostilitat nacionalista entre els Serbis i els Croates, i afirmaven que els socors de la UNRRA per a Iugoslàvia eren enviats, de preferència, a Croàcia.

En negarse a prendre part a les eleccions de la Constituent predicant l'abstenció, l'« oposició ». Grol, sobretot, no sols volia sabotejar l'escrutini, sino que ell i els seus amics a l'interior del país i a l'estranger, esperaven que aquest boicot donaria a algunes potències estrangeres el pretext d'una intervenció, sota una forma qualsevol, en els afers de Iugoslàvia. Comptaven que aquestes potències declararien que el govern del Mariscal Tito « no representa Iugoslàvia » i trencarien amb ell les relacions diplomàtiques. La presidència de la Skoupchtchina nacional provisional va decidir, el dia 26 d'octubre, instituir una « urna sense llistes », i així les intrigues de la reacció foren en gran part defraudades. Els electors que no estaven d'acord amb el programa del Front Popular, podien depositar, en aquesta urna, les boles que, a Iugoslàvia, serveixen de butlletí. Aquesta mesura, que assegurava enterament el secret de l'escrutini, permeté votar a tots els que no sostenien el Front Popular. Privà als reaccionaris tota possibilitat d'apropriar-se els vots dels que, malalts políticament passius, etc., no participaven a les eleccions. Gràcies a aquest recurs, el món enter ha vist quant infims eren els efectius i la influència del clan que aprofitava la més mínima ocasió per a provocar desordres.

Per la seva activitat reaccionària i antipopular, l'« oposició » de Grol ha encarnat, en part, l'antiga Iugoslàvia.

La dimissió de Subassis i de Sutej fou un nou atemptat a les eleccions. Aquests dos homes no representaven més que algunes desenes de financers de Zagreb. Si es trobaven en el govern democràtic Iugoslau, no era pas a causa de lurs mèrits personals o per la voluntat del poble. A la sessió del mes d'agost darrer, de la Skoupchychina, votaren tots els projectes de llei del Front Popular. Però, encoratjats pel fracàs de la conferència dels cinc ministres, a Londres, proclamaren que aquests projectes de llei violaven la lletra i l'esperit de l'acord Tito-Subasic, i donaren llur dimissió. Les masses acolliren amb indignació aquesta temptativa inhàbil, suggerida de fora, i per mitjà de la qual, hom volia provocar una crisi governamental. Avui, els que animaren aquesta maniobra, volen desolidaritzar-se'n.

Pertorbadors més hàbils organitzaren una conferència de bisbes Iugoslaus. Aquests bisbes havien d'adoptar i difondre un missatge adreçat a llurs feligresos i dirigit contra la pretesa persecució de

la religió i de l'Església. Aquesta crida havia d'ocasionar un pretext a la intervenció estrangera, i provocar una diversió destinada a amagar els criminals de guerra hitlerians o altres. Però els autors d'aquesta maniobra calumniosa no obtingueren més que un resultat: la influència que exercien sobre la població catòlica ha estat encara més excitant. Cada ciutadà iugoslau ha pogut constatar que la religió i l'Església no són perseguides. Tothom veu que els governs federals com, per exemple, el d'Eslovènia, contribueixen activament a la reconstrucció de les esglésies i dels convents destruïts durant la guerra.

El missatge dels bisbes catòlics ha provocat una gran indignació perquè condemna també la reforma agrària, una de la més gran adquisicions dels pagesos iugoslaus. Notem que l'organització de la conferència dels bisbes fou confiada al bisbe de Zagreb, Stepinac, personatge que col·labora activament i obertament amb Pavelic, ço que no impedeix que continuï en llibertat.

Nombrosos sacerdots d'Herzegovina, de Dalmàcia, d'Eslovènia i de Croàcia, el doctor Nikola Dobrecic, arquebisbe de Bar, es negaren a donar lectura d'aquest document provocador. Han públicament declarat que aquest missatge tenia caràcter antipopular.

Els resultats de les eleccions demostren la lluita que els pobles iugoslaus sottingueren durant quatre anys contra els invasors feixistes i llurs botxins per a l'alliberació i la unitat de llur pàtria. Aquests resultats reforçaren les posicions internacionals de la Iugoslàvia democràtica. Foren un cop sensible per als que comptaven fer avortar les eleccions apolant-se en l'ajut de les forces exteriors, pr als que volien restablir el poder indesitjable d'un grupat de polítics reaccionaris que tantes vegades han trait i venut els interessos del poble.

La victòria electoral del Front Popular ha estat tan imponent, ha demostrat que els pobles iugoslaus tenien una tal confiança en el govern del mariscal Tito, que fins els enemics més acarnissats de la Iugoslàvia democràtica han callat durant algun temps. I no obstant, recentment encara, aquests homes deien que el govern actual « no era representatiu ».

Seria difícil, avui, d'afirmar que les eleccions no han estat fetes a Iugoslàvia sobre una ampla base democràtica i que els pobles iugoslaus no han gaudit enterament del dret d'expressar llur voluntat d'una manera lliure i completa. Tota temptativa de desacreditar aquestes eleccions obtindrà un fracàs vergonyós. Tots els testimonis oculars, els corresponents dels diaris estrangers, els homes polítics estrangers que actualment es troben a Iugoslàvia, reconeixen unànimement que aquest escrutini ha estat una lliure manifestació de la voluntat popular. El « Chicago Sun » declara que aquestes eleccions han estat les més lliures en la història de Iugoslàvia ». El New-York-Times constata que l'escrutini ha estat estrictament secret, que no hi hagué cap temptativa d'intimidació o violència a Belgrad ni enlloc i que han estat les eleccions més lleials de la Història de Iugoslàvia ». Una opinió idèntica ha

estat donada per un polític treballista conegut, Ziliacus, en nom d'un grup de parlamentaris anglesos. Ha declarat :

« La sèria actitud dels electors i membres de les comissions electorals, ha estat sorprenent. L'escrutini fou absolutament guardat secret. He vist la gran animació del poble, he vist les danses i les manifestacions d'alegria ».

Un altre membre d'aquest grup, el treballista Norman Dodd, ha declarat a un redactor de l'agència Tanjgg :

« Sobre les eleccions d'ahir, he de subratllar que han estat fetes tan correctament i imparcialment com es pot desitjar. He estat impressionat per l'amor fanàtic del Front nacional manifestat per la immensa majoria del vostre poble a Croàcia i a Sèrbia ».

El « Times » de Londres ha confirmat el fracàs complet de l'oposició :

« Ja abans de l'escrutini, l'oposició dispersada que no havia presentat cap candidat i no tenia cap programa clar, susceptible de donar satisfacció als electors, es va desacreditar. Evidentment, l'important percentatge de votants no s'explica sols per la propaganda, sino també pel sincer entusiasme popular. El mètode de registre dels vots està par damunt de tota sospita. S'anuncia que els comitès locals encarregats de controlar les eleccions han exercit llires funcions amb una imparcialitat que contrasta amb els procediments emprats anteriorment en aquest país.

L'oposició predicava el boicot de les eleccions ; el percentatge elevat dels votants ha donat una resposta clara a les seves maniobres. No disposem pas encara de les xifres de tot el país, pero els resultats obtinguts en les diferents circumscripcions dona una idea suggestiva del pla general. A Belgrad, 91 % dels electors han votat ; a Zagreb, 92,6 % ; a Spalato, capital de la Dalmàcia, 96,1 % ; a Sarajevo, 96,4 % ; en la regió autònoma de Kosovo i Metchia més del 93 % ; en la regió autònoma de Voivòdia, 92,3 %.

La victòria del Front Popular fou acollida amb joia per tota la població. Pertot arreu, així que es conegueren els resultats de l'escrutini, grans manifestacions populars foren celebrades espontàniament. Uns 50.000 habitants de Sarajevo es llençaren al carrer, el 12 de novembre, per tal de festejar la victòria del Front Popular. Aquesta gran festa es perllongà fins altes hores de la nit. En la ciutat de Lexkovac, 10.000 ciutadans prengueren part a la manifestació. Altres festes populars tingueren lloc, també a Nich, a Cacak i en nombroses ciutats i pobles.

Els elegits del poble que es reuniran el 29 de novembre per a la primera sessió de la Constituent, seran, per primera vegada en la història de Iugoslàvia, els interprets fidels de la voluntat popular. En nom dels pobles de Iugoslàvia, adoptaran decisions definitives, sobre les formes d'organització de l'Estat que s'avenen millor a les grans reformes democràtiques realitzades en aquest país després de la guerra d'alliberació nacional contra els ocupants feixistes i illurs agents.

Amadeu BERNADO

Contribució a la Història del Proletariat Hispanic

Josep BARCELO

El primer màrtir de la classe obrera catalana

Amb aquest treball, el nostre company Bernado comença una sèrie d'estudis dedicats a fer conèixer la història de les lluites principals del proletariat hispanic la qual, per la brutalitat amb què ha estat perseguit el proletariat de casa nostra, podria qualificar-se d'història de les seves persecucions. En aquests estudis, el proletariat de Catalunya ocupa un lloc de primer pla, la qual cosa no exclou, però; que l'acció i els sacrificis dels treballadors de totes les terres d'Espanya vagin figurant en aquestes pàgines (N. de la R.).

Els que estíveu la classe obrera i sou joves us haureu escruixit de l'assassinat de Sacco i Vanzetti, assassinat legalitzat per uns magistrats al servei del capitalisme americà. Si sou més vells, us recordareu dels horrors que culminaren, per exemple a casa nostra, en el monstruos procés dit de Montjuïc l'any 1894. D'altres recordeu encara les litografies que representaven els penjats de Chicago el 1886, també màrtirs de la classe obrera internacional...

D'aquell del qual pocs són els que en saben el sacrifici és del català Josep Barcelo, executat al pati de la Gardunya de la preso vella de Barcelona fa una mica més de noranta anys.

Qui era Josep Barcelo?

Era el president de la societat de filadors de Barcelona en el moment que Espartero esdevenia per segona vegada l'idol de la democràcia espanyola, gràcies a la revolució triomfant del juliol del 1854, la qual amb la caiguda del ministeri del despotic comte de San Luis, acabà amb la nefasta influència política de Maria Cristina i del seu marit, el duc de Rianzares, damunt el partit moderat del cafre Narváez.

No cal dir que els treballadors de Barcelona van prendre una part activa en la construcció i defensa de les barricades que van fer triomfar el moviment iniciat amb el fracàs de Vicàlvaro. El premi que els treballadors de Barcelona esperaven de llur conducta patrònica era el de veure reconegut el dret d'associació que els era sistemàticament discutit d'ençà que el teixidor Josep Muntó va fundar la primera societat de resistència d'Espanya el 1840.

UNA MICA D'HISTORIA

Aquest dret no fou respectat per cap ministeri d'ençà que Josep Muntó havia creat la « Asociación Mútua de Obreros de la Industria Algodonera », posada sota l'advocació de Sant Pancràs, la qual cosa recordava encara la tradició dels gremis definitivament abolits el 6 de desembre del 1836. Encara no havien passat sis mesos de la fundació de la societat, que el governador civil disposava que sense el seu permís ningú no podia formar cap mena d'associació. Era el primer atac a una organització, els afiliats a la qual, sense encara ideal polític de classe determinat, i no més guiats per un instint de defensa, es comprometien a què si els patrons rebaixaven els jornals, els obrers es declararien en vaga; que seria expulsat de l'Associació l'afiliat que no complís els acords de l'entitat i que els que seguessin treballant cotitzarien per als parats. El Reglament afegia que cap obrer no podria treballar en cap fàbrica el patró de la qual no hagués acceptat les bases presentades pels associats.

Aquesta Associació fou dissolta per primera vegada per un decret de la Regència del 6 de gener del 1841 i substituïda per comissions mixtes d'obrers i patrons. La resistència dels teixidors en mantenir-la fa que el governador civil la torni a dissoldre el desembre del mateix any. De res no havia servit que haguessin canviat el nom pel de « Sociedad de Proteccion Mútua de Barcelona ». La Junta de la societat, en consulta feta a l'Ajuntament, va veure acceptats els seus punts de vista i l'Associació fou autoritzada altra vegada, encara que amb moltes restriccions.

L'any 1842, la « Sociedad de Proteccion Mútua » es va fer sospitosa d'haver intervingut en convulsio dita de la Jamancia i que va motivar el bàrbar bombardejament de Barcelona per les forces del Govern refugiades a Montjuïc i a la Ciutadella. La derrota de la Junta Central i el setge sofert per Barcelona van tenir males conseqüències per a l'organització obrera. El cap polític es va venjar d'ella d'una forma despietada. A partir, doncs, de la capitulació de la ciutat davant les tropes del general Sanz el dia 20 de novembre, les associacions obreres foren amenaçades amb l'aplicació de les lleis 12 i 13 de la « Novísima Recopilación » si les reclamacions no eren fetes directament davant l'autoritat governativa.

Els obrers eren, però, foscuts i l'Associació seguí actuant. Una segona instància elevada al governador civil fou defensada per l'Ajuntament i per l'opinió pública de tota la ciutat, que protestava

de l'atropellament comès contra l'organització dels teixidors, propietària d'una fàbrica a Sant Martí de 200 operaris i un miler de vells i parats socorreguts. El cap polític va haver de cedir, amb la condició expressa, però, que no figures el títol de « **Sociedad de Tejedores** » i amb unes facultats extremadament restringides.

Això durà fins al « pronunciamiento » del 1843. El general Prim — l'home d'acció de la burgesia industrial i bancària de Catalunya — va dissoldre definitivament i sense apel·lació la societat dels teixidors, amb la qual cosa donava satisfacció als fabricants catalans, pels quals es va sublevar tantes vegades al llarg de la seva vida, tan plena d'incidents.

Després, son nou anys de vegetar fins al triomf del moviment del juliol del 1854, gràcies al qual i a despit de les resistències d'O'Donnell els treballadors de Barcelona donen un nou impuls a llurs organitzacions. Fou durant el segon semestre del 1854 que Barcelona va veure com era creada la primera Federació de societats de resistència d'Espanya sota el nom d'« **Union de Clases** », a base múltiple i defensant, ultra els interessos econòmics dels associats, la creació de centres d'instrucció i cultura i d'aquest esperit han estat fills l'Ateneu Obrer de Barcelona i el Centre de Lectura de Reus.

Aquesta empremta de l'organització obrera barcelonina va venir contrarestada aviat per la classe conservadora i industrial, les quals, sostingudes per la política moderadora que portava d'entre el ministeri el comte de Lucena, van adoptar una actitud de franca ofensiva contra el desenvolupament de les associacions obreres. El darrer trimestre del 1854 i el primer del 1855 foren testimonis de les negatives més absolutes dels fabricants a fer cap concessió a les reivindicacions de llurs obrers associats.

El clima social de Catalunya es feia insuportable i en començar l'any 1855 tot feia preveure una tragèdia amb caràcters de catàstrofe.

LES PESSIMES CONDICIONS DE VIDA DELS TREBALLADORS

A Catalunya, fa cent anys, els teixidors, — el nucli industrial més important d'Espanya. — vivien en unes condicions lamentables. La jornada era extenuadora i no era igual en totes les fàbriques. Eren a milers els homes, dones i infants — n'hi havia de 6 anys! — que treballaven dotze, catorze i fins setze hores al dia. Les colònies fabrils que a tot el llarg del Llobregat i el Cardener han estat, ultra fàbriques de fer fortunes enormes de la burgesia catalana veritables colònies penitenciàries per a milers de treballadors, son testimonis d'una època en la qual els sentiments d'humanitat eren completament inexistent.

A la capital, els filadors que portaven màquines de 240 à 300 pues guanyaven escassament nou rals d'aris per onze i dotze hores de treball. Aquests eren, però, els menys; puix que la majoria no-

més portaven filadores de 120 pues, amb la qual cosa el jornal no passava de set rals. Fora de Barcelona i a la muntanya els salaris estaven força per sota del nivell de la capital. A Igualada, per exemple, on els filadors foren els primers a rebel·lar-se d'un tal estat de coses, eren molts els que no passaven de quatre rals diaris.

Els altres oficis no estaven més ben pagats que els teixidors o filadors. El nivell de vida era baix, pobre, miserable. Allò que l'estupidesa humana o l'interès de matar l'esperit de protesta en els que moren lentament de gana ha fet la base de la credulitat popular segons la qual els temps passats eren millors que no pas els actuals, no poden desfigurar l'estat de misèria en que vivien els treballadors de mitjan segle passat. Quatre, sis i vuits rals del 1850 estaven ben lluny de permetre la vida d'un treballador del 1936. Hom habitava, en general, en pitjors habitacions, podia portar només espadenyes, no sabia que era abrigar-se a l'hivern, la mortalitat era superior a l'actual.

Un dels primers socialistes espanyols contemporanis — Sixto Cámara — en un article publicat a « La Soberbia Nacional » el mes d'abril del 1855, estableix, amb molt d'optimisme, en deu rals diaris el tipus del jornal d'un obrer de la indústria fabril catalana i limitats a sis, en el millor dels casos, un cop deduits els dos rals pagats a l'ajudant i el cost de l'oli, la cera i el sabó del taller i el fons de la mutualitat. Això treballant seguit, la qual cosa no era mai segura. Amb sis rals calia pagar el pis — el qual no baixava de dos rals diaris — i mantenir la família si era casat. Sixto Cámara arribava a la conclusió que per a mantenir la dona i dos fills no restaven més enllà de quatre quartos per individu. I acabava així :

« Ahora, no hay que ser muy docto en materia de economía para comprend que con cuatro no ocho cuartos, no se subviene a las necesidades de nuestra existencia; que siempre había de resultar un déficit desesperante que solo podrán colmarlo las lágrimas de la inocencia a los arbitros de la prostitucion. He aquí, pues, explicada, en su horrible desnudez, la honda crisis o llámese insurreccion de los obreros catalanes ».

CAMPANYES CONTRA L'ORGANITZACIO OBRERA

Davant unes condicions d'existència tan dures és natural que els treballadors del 1855 oposessin una forta resistència a l'ofensiva patronal sobretot la de la indústria tèxtil la qual operava en la doble direcció de negar-se a cap converso amb les associacions obreres i les presentava com « antros del crimen y de la ilegalidad más horrenda ».

Els fabricants, amb amics polítics als principals diaris de Barcelona i Madrid, van presentar l'organització obrera com il·legal sota el punt de vista constitucional, com a atemptatòria al dret individual, com a ingerència intolerable en la vida particular i en la

propietat privada dels fabricants. La maniobra, ultra recolzar en la interpretació capciosa dels textos constitucionals, recolzava en la propaganda barroera i criminal de presentar els dirigents socialistas com uns vividors venuts a l'absolutisme. Això ha estat sempre així. Quan Pablo Iglesias va començar la seva propaganda socialista, fins i tot José Nakens va caure a la trampa. Des del « Motín » s'acusava Iglesias de cobrar dels jesuïtes per tal de neutralitzar els republicans i els menja-capellans. Al mateix temps que qualificava les associacions obreres de societats secretes i d'inspiració satànica. Les injúries de què han estat víctimes sempre els dirigents de la classe obrera, a Espanya tenen llur antecedent més autoritzat en les calúmnies que la burgesia va fer propagar aquell any per tal de preparar l'ambient i les condicions de plantar cara a la puixança de l'organització obrera.

Si els treballadors no sabien en aquella època massa coses en l'art de la maniobra política, si políticament estaven a les beceroles i no havien encara ni somiat en una política pròpia i independent de classe, llurs enemics eren ja mestres en aquest aspecte. Abans de decidir-se a l'atac, la patronal va començar per denigrar l'adversari per tal d'impopularitzar-lo i presentar-lo com a faccios. Tingui's en compte que aquells dies Espartero era al Poder i que hom vivia en plena eufòria progressista, la qual cosa obligava els enemics dels treballadors a guàrdar les formes, sobretot quans les faccions carlines estaven a l'aguait i aixecaven la bandera de la rebel·lió una mica pertot el país.

Les calúmnies i la campanya de descrèdit que els fabricants feien fer contra els dirigents de la classe obrera no tenia altre objecte que privar-los de l'assistència d'una veu amiga o d'una persona que se'ls nostrés sol dària a l'hora de l'arbitrarietat que hom preparava contra la classe obrera.

Un fet vulgar i repugnant, sense cap relació amb el moviment obrer, va servir d'allò més bé — almenys així ho van creure, — els fabricants escanyapobres de Barcelona, de l'any de misèria més espantosa del segle dinou barceloní.

EL CRIM DEL MAS DE SANT JAUME

El dijous 29 de març, vuit homes disfressats de mossos d'esquadra es van presentar al mas de Sant Jaume, entre Terrassa i Olesa. L'oficial va dir a l'amo que tenia confidències que la casa anava ésser atacada aquella nit per una banda de lladres, força nombrosos en aquella època. Un cop van entrar a la casa, els falsos mossos d'esquadra van declarar que no eren lladres allò que cercaven, sinó armes que la masia guardava per els carlins. L'amo i la seva família van protestar de llur innocència i van donar totes les facilitats perquè es regirés la casa de dalt a baix.

Els bandits no volien altra cosa. Un cop van entrar al menjador van lligar els homes al peu de la llar de foc i les dones foren tancades al corral. Les uncs, però ; estaven tan entafurades

que no les trobaven enlloc. Llavors els bandits van acudir a l'horrible procediment de cremar els peus dels dos homes de la casa, de la qual cosa va morir el fill.

Un cop operat el robatori, els lladres van sortir per on havien entrat. Tant a Olesa com a Barceana, tothom estava d'acord que el fet era d'una crueltat que mereixia la pena de mort. Ningú no podia esperar, però, que un crim d'una tal repugnància podia barrejar-se amb les passions polítiques d'aquells dies, sobretot atesa la poca informació que en va donar la premsa als primers moments.

Abans d'acabar el mes d'abril havien estat detinguts Joan Poyo, acusat d'ésser el capità; Matias Valldeperes, l'amo del carro que havia portat les armes i els uniformes; Josep Duran, propietari de la vinya on els bandits s'havien disfressat; Francesc Arquer, llicenciat de presidi; Antoni Aguilo, veí de Barcelona; Jaume Torres, veí de Gràcia, acusat d'haver guardat les armes a casa seva; i el filador Antoni Geis, també de Barcelona. Tres dels detinguts diuen que van declarar-se tot seguit convictes de l'assalt del mas de Sant Jaume.

Al diari « El Parlamento », de Madrid, corresponent al 23 d'abril, trobem el detall següent :

« El jefe de la partida fué conducido desde la carcel a la presencia del excelentísimo señor capitán general Iba en coche, atado de piés y brazos, y bien custodiado. Parece ser hombre de 32 años, de regular estatura. Viste de levita, tiene un porte algo distinguido y aparenta bastante despejo y serenidad ».

Per què el capità general interrogava un delinquent de dret comú que depenia d'un jutge ?

Els detinguts foren jutjats en Consell de guerra el dia 20 d'abril i el fiscal va demanar 7 penes de mort. El tribunal dictà sentència d'acord amb les conclusions del fiscal.

El dia 23, foren executats a Barcelona els quatre reus Poyo, Torres, Arquer i Aguilo. L'endemà, eren garrotats a Olesa els condemnats Duran, Valldeperes i Geis.

EL PROCES « BARCELO »

Mentre era instruït el sumari contra els processats anteriors, fou detingut el veí de Molins de Rei, Pau Melis. Contra allo que tothom creia, Melis no figurà al mateix sumari, sino que se li seguí causa especial. Per què ?

Ara ho veuren. El divendres 27 d'abril, va caure com una bomba la detenció d'un sospitos amb el qual ningú no comptava. Era el president de la Societat de filadors de Barcelona, Josep BARCELO.

La sensació fou enorme i malgrat el secret amb que és va portar aquesta causa, el cas Barcelo va apassionar de seguida tots els medes

febrils. Com passa sempre que hom provoca el dubte, les opinions eren contradictòries. I els que més es varen aprofitar de la causa oren, indiscutiblement, aquells que havien contribuït a muntar-la per tal de tacar i desprestigiar l'organització obrera.

En Consell de guerra celebrat el primer de maig, Pau Melis fou condemnat a la pena de garrot. Estant en capella, el dia 12, Melis féu una declaració sensacional. Veient que estava perdut, hom diu que va confessar haver participat a l'atrancament d'Olesa a instigació de Josep Barcelo, el qual li havia estat presentat pel cap de la banda, Joan Poyo.

El president dels filadors, Josep Barcelo, fou acarat amb Pau Melis. Un diari de Barcelona pretén saber que l'escena fou dolorosíssima i que els dos homes es van insultar molt violentament.

Davant la gravetat de l'acusació, Josep Barcelo va caure esglaiat a terra. Estava perdut davant la justícia històrica l'home que durant el mes que li quedava de martiri va negar sempre — fins i tot a l'hora de la mort — haver participat com a inductor d'un delictes repugnant del que ell era el primer a condemnar-ne la monstruositat.

No era aquesta la veritat oficial. El capità general de Catalunya, general Zapatero, enemic declarat de la classe obrera, deia; en comunicació telefònica del dia 6 de juny al ministre de la Guerra :

« A las 7 de la mañana de hoy ha sido ejecutado José Barcelo, jefe de la Asociación de hiladores de esta capital, que, según decía a V. E. en mi comunicado de ayer, había sido puesto en capilla para sufrir la sentencia a que le condenara el Consejo de guerra que le juzgo con arreglo a la ley de 25 de abril (1) por su complicación en el robo de la masía de San Jaime de 29 de marzo último y por el que sufrieron la última pena los otros ladrones que asaltaron la casa de campo.

Barcelo quedó convencido de ser autor del robo por haberlo dirigido, induciendo a que lo ejecutaran los que martirizaron a los desvalidos labradores, empezando a quemarlos vivos, de cuyas resultados murió el hijo primogénito, y se ha producido el mas severo y merecido escarmiento, castigando cual correspondia a los criminales con los satisfactorios resultados que son de esperar para la conservación del orden y de que por todos se respete la ley, los culpables, que durante los procedimientos no confesaban su delito, al estar en capilla lo han reconocido, sirviendo todo para patentizar la procedencia y justicia del fallo que unánimemente ha sido bien recibido. — Zapatero ».

(1) La famosa i terrible llei del 25 d'abril del 1821, votada trenta anys abans per parar els crims dels absolutistes i generalment aplicada en sentit unilateral contra els elements més avançats de la burgesia urbana i els treballadors de les ciutats que desorbaven els plans del conspirador Ferran VII.

Un diari de Barcelona « La Corona de Aragon », dirigit per Victor Balaguer, donava aquest detall de l'assassinat de Josep Barcelo :

« A las siete y veinte minutos de la mañana ha sufrido José Barcelo la pena de muerte en garrote. Ha caminado al suplicio con pié firme y con serenidad que causaban penoso efecto, pues si bien de vez en cuando atendia a los sacerdotes, llevada un puro en la boca, miraba a todo el mundo y hasta saludaba a los conocidos que encontraba al paso.

En la ejecucion se ha desplegado un imponente aparato militar. Ademas de la fuerzas que formaban el cuadro, habia fuertes retenes de caballeria situados en los puntos designados en la orden de la plaza ».

El poble havia acudit en massa a l'acte de veure com era executat un dels seus dirigents i malgrat que va haver de reprimir el crit de protesta per l'execucio d'un home que va morir al patibul sense altra acusacio que la suposada de Pau Melis, va endur-se la impressio que havia estat testimoni d'un assassinat legal d'un innocent sacrificat a l'odi de la reaccio.

El Record de Barcelo va perdurar molt de temps entre la majoria dels obrers de la ciutat i de Catalunya entera. Els fabricants també el van recordar sovint per tal de treure tot el profit possible de la maniobra de descreditar l'organitzacio obrera. A l'eliminacio d'un dirigent societari era afegida la deshonra en complicar-lo en un crim execrable. Els capitalistes d'aquell temps practcaven per primera vegada el principi segons el qual un adversari deshonrat constituia un enemic doblement vençut.

Les associacions obreres estaven farcides de « delinqüents » de la categoria de Josep Barcelo, segons la tesi dels enemics de la classe obrera satalana, al punt que mesos després, el propi general O'Donnell, en una intervencio parlamentària responent a l'interpel·lacio feta pel diputat per Barcelona senyor Franco sobre la dissolucio de quatre batallons de la Milicia, acusats de simpatia amb els trixidors que van declarar la primera vaga general d'Espanya el 2 de juliol de 1855, contestava la tarda del 10 de novembre amb una intemperança com aquesta : -

« ...la Milicia Nacional, formada en medio de circunstancias azarosas, no pudo reparar en los hombres que acogia en su seno, y así fué que se dio garrote a uno — que fué eligido capitan de una compania — por los crímenes de incendio, de asesinato y robo, llamado José Barcelo ».

El cas Barcelo va produir-se en un periode molt interessant dels inicis del moviment del proletariat organitzat de Catalunya, l'estudi dels quals ens donaran matèria per a d'altres articles. El cas Barcelo es una peça que no pot separar-se de la historia de les lluites i dels sacrificis d'una classe obrera tan combativa com la catalana.

Josep Barcelo inaugura una llista de màrtirs, que passant pels de Montjuïc, Francesc Llairet i Salvador Seguí, s'encadena amb els que Franco ha fet aquests anys espantosos en la terra xopa de sang de Catalunya i Espanya, els més representatius dels quals en tant que catalans, és diuen Jaume Graells, Jové Brufau; Viladomat, Floresvi, Girabau; Ascaso, Peiro,.

Josep Barcelo no ha estat mai un condemnat de dret comú, sino el primer assassinat polític que registra la classe obrera catalana.

Catalans! En nosaltres viu més intensament que mai, el record inesborrable dels nostres gloriosos caiguts, dels màrtirs i herois de Catalunya : Mates, Sesé, Josep Miret, Arlandis, Sobrino, Perramon, Cusso, Torrens, Lina Odena, Fusimanya, Girabau, Barberà, Conrad Miret, Jaume Graells, Serveto, Pinos, Serros, Lloret, Valldeperes, Boixo, Rogeli Soler, Desideri Trilles, Roldan Cortada, Mancilla, Jové Brufau, Poca, Navarro, Viladomat, Bernal, Pere Altés, Xanco, Petchamé, Gassulla, Macaya, Torelló, Oller, Floresvi, Pujades, Sales, Picanyol, Pintat, i d'altres membres del Comitè central, quadres i militants del nostre partit, de Francesc Ascaso, Durruti, Peiro, Fontbernà, Colldeforns, Rahola, Battestini, Garrasco Formiguera i el que a tots ens ha representat i representa en la lluita i el sacrifici per la Pàtria, el president-màrtir LLUIS COMPANYS, patriotes excelsos que simbolitzen els milers i milers de companyes i companys, de catalans caiguts al llarg de la nostra gloriosa guerra, en la lluita implacable contra el règim terrorista franquista a l'interior, als camps de concentració i d'extermini nazis i a l'exili, en les batalles heroïques dels pobles soviètics i francès, de totes les Nacions Unides, contra el nazi-feixisme i els seus Quislings. Exemples i estimul, senyera de combat per a tots els catalans, sang generosament vessada que ha de fructificar en la victòria definitiva de la nostra causa. **TINGUEM-LOS BEN PRESENTS, CATALANS!**

(Carta Oberta del Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya a tots els catalans I)

Josep RAVENTOS

El franquisme no ha donat solució a cap dels problemes dels pobles hispànics

Sempre hem dit que el nazi-feixisme era la guerra, la misèria, l'esclavatge, la mort, la forma d'opressió més crua i sanguinària, el sistema que castrava i anihilava tots els valors morals i intel·lectuals de cada poble. Un règim que feia recordar els temps de l'Edat Mitjana.

Ha estat així a Alemanya. Ha estat així a Itàlia. Ha estat així en tots els països on el nazi-feixisme, d'una manera transitoria, ha pogut exercir el seu brutal i bestial domini...

I ha estat així, i ho és encara, a casa nostra. El règim franco-falangista — edició espanyola del nazi-feixisme — és el darra bastió d'un sistema militarment esclafat. Encara que frontollant, en evident descomposició, és la força estatal organitzada que subsisteix a Europa després de l'ensorrament militar dels qui l'ajudaren, dels qui l'almentaren.

Sota el franquisme, els pobles hispànics travessen la situació més difícil que mai no hagin conegut. Ha reulat llur desenvolupament econòmic, social i cultural a desenes i desenes d'anyades. En la nit franquista cap perspectiva de pau, de felicitat i de llibertat no està oberta. Res de progressiu no pot besilumar un poble que viu oprimat, conseqüent per les privacions, els dolors; les vexacions més terribles. Ruïnes, misèria, terror! Heus ací el que Franco i el seu règim maleït han donat als pobles d'Espanya.

Els pobles hispànics que començaven a marxar per camins democràtics i progressius, que havien iniciat, encara que poc a poc, el procés del desenvolupament de la revolució democràtica burgesa després del triomf popular del 16 de Febrer i que s'accentuà, prenent major amplitud, durant la nostra guerra d'independència, es troben, avui, amb un retard considerable; sense precedents.

Després de la guerra que vegé la victòria momentània del franquisme, aquest no ha donat solució a cap dels múltiples problemes que el poble tenia plantejats. Cap dels interessos de la classe obrera, dels camperols, dels joves, de les dones, no han estat defensats. Ljurs problemes no han estat solucionats, ans el contrari, el franquisme els ha aguditzat extraordinàriament, els ha agreujat profundament.

Als set anys de domini franquista en uns llocs, i prop de deu anys en altres, quina és, en línies generals, la situació que travessen els nostres germans a l'interior del país?

SITUACIO ECONOMICA FRANCO ENTREGA LES RIQUESSES DEL PAIS.

Durant la guerra contra el nazi-feixisme, Franco es posà sense reserves al costat d'Hitler, el seu amo, que l'havia ajudat a instal·lar-se en el Poder.

I no tan solament estigué al seu costat en l'aspecte polític, essent en tot moment un pro que podria fer jugar en el moment oportu, — recordem com el franco-falangisme volia estendre el seu « imperio » a Gibraltar, Africa, Francesa, etc.; etc. — sino que d'una manera constant li prestà un ajut material considerable. La banda d'assassins de la « Division Azul » que lluità i que fou liquidada en el front de l'Est, que combaté contra el poble francès en els dies de la seva alliberació, n'és una prova ben palesa.

Pero el franquisme féu més. Entregà les riqueses del país a l'hitlerisme mentre el nostre poble moria de fam. Les fàbriques de Catalunya, del Nord, els tallers de construccions navals del Ferrol i de Llevant, el carbo d'Astúries, el mercuri d'Almaden, etc.; etc., passaren sota el control dels nazis.

Volem remarcar, per exemple, l'amplitud que prengué, durant la guerra mundial, l'exportació de wolfram, mineral de tungstén, metall semblant aparentment al ferro i que aliat amb altres metalls té múltiples aplicacions.

L'extracció del wolfram era insignificant abans de la guerra. Pero després s'intensificà davant les necessitats que tenien els bel·ligerants, d'una manera concreta i essencial d'Alemanya hitleriana. El wolfram esdevingué una de les exportacions més importants del país. Ho prova el fet que durant els onze primers mesos de l'any 1943, i segons una publicació oficial del Ministeri d'Indústria i Comerç, sortiren d'Espanya 2.530 tones de wolfram. L'any anterior n'havien sortit, en el mateix període de temps, 150 tones.

L'Espanya franquista es convertí en un actiu arsenal de l'Alemanya hitleriana. I això a costa de la fam i de la misèria més espantosa que mai no havia sofert el nostre poble. Era natural que així fos! Franco i Falange, laca's repugnants dels cercles més reaccionaris del capitalisme financer, dels cercles que organitzen, finan-

cen i dirigeixen els moviments i organitzacions feixistes, no podien fer res menys que ajudar llurs amos en llurs plans de dominar el món, d'esclavitzar-lo.

Havent-se acabat la guerra, els mercats alemanys han estat perduts. Per altra part, i ja en els darrers mesos de la potència militar hitleriana, el franquisme anava orientant-se vers altres horitzons que li permetessin sortir de la crisi política que havia de provocar, inevitablement, la caiguda del règim que ell havia apoïat i amb el qual estava estretament vinculat per interessos i objectius comuns.

Al mateix temps que veïem fer al franquisme una gran quantitat de gira-voltes, de prendre posicions contradictòries, de voler enganyar el poble i el món sencer amb una pretesa « democràtització » del seu règim i institucions; Franco buscà en els mercats anglo-nord-americans — sobretot en aquesta darrers volent aprofitar-se, així, dels propis antagonismes i contradiccions dels grups imperialistes d'ambdós països per a treure millor profit — una sortida a la situació.

Així, poc a poc, la penetració econòmica nord-americana s'ha anat accentuant d'una manera considerable. Son els propis franquistes, llurs òrgans d'expressió més caracteritzats, els qui ho posen de manifest continuament.

No fa molts dies « La Vanguardia » de Barcelona anunciava que molt aviat els avions nord-americans de les companyies « Panamerican Airways » i « Transcontinental » farien escala al nou aeroport transoceànic del Prat. Convé assenyalar que en la construcció del sudit aeroport han estat emprats capitals nord-americans, francesos i suïssos.

Un dels periòdics que representa els cercles més alts de la finança, de la indústria i de l'economia francesa, « L'Economie », ha publicat en el seu número 3, un extens i detallat article sobre « La Posició Internacional d'Espanya ». D'aquest article n'extraïem els paràgrafs següents, indubtablement, molt significatius :

« Un acord concertat entre el « Banco Hispano-Americano » i el « Urquijo Vascongado » ha fet passar sota el control americà una part de la gran indústria espanyola, entre altres, la « Sociedad de Construcciones Navales » amb un capital de 150 millions de pessetes. Pel mateix acord la Standard Oil, que s'ha convertit en propietària de les firmes alemanyes, exerceix el seu control damunt la « Compania Española de Petrols ». Enfi, s'han establert contractes amb les fàbriques de tèxtils de Catalunya per al sumistre de matèries primeres pels Estats Units. Les autoritats franquistes i les missions americanes han acabat un programa establint :

1. El reequipament i l'electrificació dels ferrocarrils espanyols.
2. L'extensió de les xarxes telefòniques.

3. El desenvolupament de l'aviació i la preparació de nous terrenys d'atterratge.

4. El millorament de les instal·lacions portuàries i de llurs vies d'accés.

5. La renovació de maquinària i utensilis de la indústria extractiva i la participació en certes explotacions (especialment les potasses de la regió de Barcelona).

Es tracta d'empreses de gran alçada i que per llur importància depassen el quadre de la vida «econòmica»: elles comprometen i orienten per molts anys la política exterior del país, ja que el fan tributari d'Amèrica».

L'article de « l'Economie » acaba amb el següent paràgraf:

« ...La qüestió està en saber si els americans seran els únics que treguin profit de la situació creada a Espanya per la victòria comuna ».

Amb l'entrega de les riqueses nacionals a l'estranger, el règim de Franco no ha donat solució, ni molt menys, als problemes que el nostre poble té plantejats.

FAM, MISERIA, RUINES

Els obrers viuen en les pitjors de les misèries. Passen fam. Estan constantment agobiats per la necessitat de donar solució a llurs problemes materials: la preocupació d'assegurar llur subsistència diària!

Els « Sindicatos Verticales » han estat i són uns instruments més del règim franquista. Un cau de deladors, de desclassats, d'agents al servei de l'alta burgesia que ha trait la Patria. La política « obrera » del franquisme, el « nacional-sindicalismo », s'ha limitat — no podia fer altra cosa! — a llençar formules i més formules demagògiques que res no han resolt ni resoldran. Elements renegats del camp obrer com Vallejo, Fornells, Plans, s'han posat a les ordres dels « Sindicatos », però ni així els treballadors han caigut en el parany. Hores extraordinàries si volen menjar, i mal menjar! Els jornals no corresponen, ni de molt! al cost, cada dia creixent, de la vida. A Catalunya, per exemple, on un ajustador de primera categoria guanya 20 pessetes diàries, el preu d'un quilo de conill val 20 pessetes, i un litre d'oli 5'20 ptes. Una dona treballant a la indústria tèxtil guanya 12 pessetes diàries mentre un quilo de sucre val 5 ptes. i un quilo de pasta de sopa 4'50 ptes.

Amb motiu de la crisi d'electricitat les fàbriques han hagut de paraitzar, en llur gran majoria, llur activitat. Res no ha estat fet per afrontar aquesta situació provocada, en gran part, per la incapacitat i manca de previsió dels « governants » franquistes. Enlloc d'indemnitzar els obrers, s'els obliguen a fer jornades de recupera-

cio, però sense que els siguin abonades les hores suplementàries a preus que els permeti sortir de la trágica situació de misèria en què desenvolupen l'ur existència.

Al camp la situació esdevé cada dia més angoixosa. A la manca d'adobs, cal ajuntar les expolacions arbitràries, les requises, els lladronicis executats pels estraperlistes de les « Hermandades Agrarias ». I en aquest clima els obrers del camp no oblidem la República, la Reforma Agrària, les lleis tan positives del camarada Urbe. Els rabassaires catalans recorden els beneficis de la Llei de Contractes de Conreu, a l'ensens que llurs Sindicats Agrícoles, els Cellers Cooperatius, tot el que en matèria agrària s'havia legislat.

Els petits propietaris i comerciants, la menestralia catalana, es debaten també enmig de les més grans dificultats. Tots ells es veuen absorbits, senten l'opressió dels grossos tiburons de la indústria i de la finança. Són víctimes de les arbitrarietats dels estraperlistes protegits pel falangisme.

Les dones, les heroiques dones dels pobles hispànics, el martiri de les quals s'ha vist aguditzat amb l'arribada del franquisme, viuen en les pitjors condicions, han de treballar per salaris de fam. Franco, que ha destroçat la Pàtria, ha destroçat també la família com ho demostren els milers d'empresonats, d'exiliats, d'afusellats. Les dones sofreixen terriblement sota l'opressió franco-falangista que les obliga als treballs més feixucs i menys remunerats.

La joventut espanyola, la nova generació, travessa la situació més cruel de la seva vida. Cap perspectiva, ni una ! davant seu, en l'Espanya franquista. Casernes, campaments militars per embrutir-los. Organitzacions com el « Frente de Juventudes ». Res que li permeti albirar una vida millor, un esdevenidor llur i feliç. El franquisme ha volgut fer dels nostres joves una generació d'embrutits, de degenerats, d'estraperlistes, per assolir que les virtuts juvenils manifestades progressivament amb més potència, llurs anhels constants de superació, quedessin estancats, reclosos en la negra i criminal nit franquista. Els joves estudiants no poden prosseguir llurs estudis. Valors científics, literaris, de tota classe, es perden perquè el franquisme els condemna a una vida sense perspectives, sense possibilitats per poder desenvolupar-se lliurement. Les Universitats són per als « senyors », per als qui guanyen « careres » amb la influència o amb els diners. Per als joves, solament, la vida militar, aquesta vida militar franquista que en lloc d'ajudar a forjar homes, d'eleva-los en tots els aspectes, en fa automates; joves incapaços de marxar vers la vida plens d'entusiasme i confiança.

La misèria a Espanya, provocada pel franco-falangisme, ha fet que es desenvolupessin les pitjors lacres socials. El mercat negre, l'estraperlisme que desclassa, que embruteix, que estanca les qualitats morals de l'individu. La prostitució en les nostres noies, en les noies obreres que no poden cobrir llurs necessitats materials perquè el franquisme les obliga a escarressar-se treballant guanyant salaris irrísoris, miserables.

Els nostres infants, la més bella i gran esperança de tots els pobles, està minada per la tuberculosi, com ho estan els nostres obrers, les dones, tots aquells que penosament han d'esforçar-se per a mal viure.

Els pobles hispànics, plens de riqueses, de possibilitats; avui son un camp mort. Son un cos rosegat pel franquisme. Tots llurs fills tenen d'àriament davant l'espectre punyent de la fam, d'un pervindre tràgic, doloros.

Es veritat, en les botigues, en els magatzems; nom contempla coses bones. Pero per a qui son ? Els salaris dels obrers no poden arribar-hi. Son els grans traficants, els estraperlistes de marca, els jerarques falangistes, tota la llopada franquista, els qui en profiten burlant-se, així, de l'afrosa misèria del nostre poble.

Les malalties més greus campen per viles i ciutats. L'estat sanitari en l'Espanya de Franco és deficient. No fa molts dies « La Vanguardia » de Barcelona anunciava la prompta construcció d'un edifici destinat a l'estudi i assistència clínica de les enfermetats tropicals. Heus ací una altra de les lacres que el franco-falangisme haura llegat als pobles hispànics.

I son els propis falangistes, llurs representants en la premsa, els qui no poden amagar la crítica situació, la fam, la misèria, que es viu en el « paradís franquista ». En « La Vanguardia » del d'a 3 de Novembre hom podia llegir :

« Las autoridades de Barcelona y los barceloneses todos debemos aunar nuestros respectivos esfuerzos, debemos multiplicar los que ya se hayan realizado debemos compeler a los remisos al cumplimiento de una obligación social y humanitaria. Lo que no debemos permitir es que pueda decirse, con la autoridad que atribuye el cargo de director, que el Hospital Clínico de Barcelona, en un momento de plena normalidad, se haya visto obligado a atender enfermos habilitándoles camas en el suelo y pasado por el doloroso trance de pedir a algunos enfermos se procuren por sí mismos vendas de gasa y yeso para sus curas. Y que muchos días tenga que prescindirse de la fruta como postre, necesaria como complemento a la alimentación suministrada, a pesar de haber dedicado todos los esfuerzos para que ésta sea en todo momento tan eficiente como los medios lo permitan ».

Per altra part, el bisbe de Canàries, Pildain, en una pastoral dirigida als seus fidels, ha dit :

« Centenares de padres de familia no pueden trabajar y están, a tal efecto, desprovistos de todo salario para subvenir las necesidades de los suyos. Centenares de madres, empujadas por la necesidad, se han visto obligadas a vender sus ropas. Millares de niños, están sin calzado, sin ropa, faltados de alimentos, hambrientos, y son; en su mayoría, candidatos a la tuberculosis, que se propaga entre nosotros en proporciones espantosas ».

L'OPRESSIO DELS POBLES HISPANICS

El franquisme és l'enemic irreductible de les llibertats nacionals dels pobles hispànics.

Durant els primers anys, fins la poc encara, tota manifestació nacional era reprimida amb salvatgisme falangista. L'acció vigorosa del poble ha fet que a Catalunya, per exemple, es podessin ballar sardanes, que la patriòtica entitat de l'Orfeo Català donés una representació, que es paries de Jocs Florals, etc. No ha estat a gràcies que s'ha fet això. Ha estat la pressió popular, el desbordament del sentiment nacional profundament arrelat en el si del poble català.

Els costums, la llengua, la cultura de les nacionalitats hispàniques han estat crimsinalment vexades. La personalitat nacional de Catalunya, d'Euzcad, i de Galícia trepitjades. Això ha fet que el ressorgiment nacional d'aquests pobles es manifestés progressivament i que arreu, sobretot a Catalunya, fos el motiu, el motor impulsor d'accions de masses importants del nostre poble.

TERRORISME FALANGISTA

Franco es riu de la misèria del poble. L'essencial per a ell es mantenir-se al Poder fent no importa quina canallada. La terrible situació en què viuen els pobles hispànics fa que el descontent sigui cada dia més patent. Que la lluita s'accentui.

Per a mantenir el seu règim Franco s'ha vist obligat a emprar els mètodes de terror més salvatges. El sosteniment d'aquest terrorisme demostra la incapacitat d'un règim que no d'aguantar-se emprant els crims més crapulosos. Franco ha transportat a Espanya tota mena d'experiències fetes per la Gestapo hitleriana. Sàdicament, crimsinalment, el franquisme ha organitzat el terror més cruel. Desenes de milers de patriotes han estat afusellats les presons s'han omplenat, els camps de concentració, els batallons de treballs forçats, s'han vist nodrits de centenars de milers de patriotes, d'obriers i de camperols antfranquistes.

I avui que el poble marxa a la lluita amb més decisió que mai; el terror augmenta. Les tortures més cruels son infligides a les presons. Les represàlies continuen. I darrerament, encara, el franquisme ha publicat un decret per a fer establir un cens amb el fi de conèixer i controlar tots aquells que puguin semblar-los sospitosos. Una nova mesura inspirada en els més refinats mètodes gestapistes.

NO S'HA RECONSTRUIT RES

Franco no ha reconstruït res. Després de set anys les traces de la guerra encara es coneixen i molt. Solament les esglésies i les casernes de les forces repressives han estat reconstruïdes o se n'han fet d'altres.

L'únic que ha fet el franquisme ha estat muntar un enorme aparell de repressió per a millor subjugar el poble; un grandios aparell militar per a fer de l'Exèrcit un instrument de dominació, d'opressió.

Examinant els pressupostos del 1946 veiem, per exemple, com mentre al d'Agricultura li son assignats 100 milions de pessetes — i això en un país essencialment agrícola! — a l'Exèrcit de Terra, Mar i Aire li assignen 2.936.200.000 pessetes! 65 milions més que l'any passat!

A Governació se i donen 1.573 milions mentre que al ministeri de Treball amb 193 milions en té prou! A Falange — i això serà segurament en nom de la « democratització » del règim — se li han assignat 36 milions de pessetes. Però no especifiquen que els 300 milions que es donen a la secció de « Educacion Nacional » van destinats a la propaganda falangista.

Sense cap mena de dubte hi ha una evident contradicció entre la realitat de l'Espanya franquista i les paraules del « Caudillo ». Es això, almenys, el que demostren les declaracions suara fetes pel més gran criminal del país :

« Por ser Espanya eminentemente campesina son los problemas rurales los que requieren una mayor urgencia; ni las condiciones sanitarias de los burgos y caserios, ni los problemas de la enseñanza, del crédito, de las simientes y de las especies pecuarias están debida y firmemente encauzados ».

Tot això no correspon pas als 100 milions destinats a Agricultura ni als 193 milions assignats a Treball.

EL POBLE LLUITA CONTRA AQUESTA SITUACIO

Totes les calamitats inherents al franquisme no han abatut, ni molt menys, el nostre poble. Ha escollit l'únic camí que ha d'acabar amb la fam, el terror, la ruina, la misèria : el camí del combat! I, a la capdavanters del mateix, marxa la gloriosa i indòmita classe obrera, la classe que no ha trait mai els interessos del poble. La classe que més sofreix, que més sent les urpes franco-falangistes clavar-se en les seves carns. Es per això que és la classe més conseqüent, la més combativa. Ha esdevingut el nervi de la nació, la dipositària incontestable de les millors virtuts de tot el poble.

Per valls i muntanyes, en les viles i ciutats, les guerrilles es multipliquen i recorden l'heroisme, el patriotisme dels legendaris Pere Joan Sala, « Bach de Roda » i del « Timbaler del Bruch », recorden les gestes de « Empecinado », Espoz, Mina, del capellà Merino, dels combatents del 1808. Les milors virtuts, les més excelses, dels pobles d'Espanya es manifesten, de nou, potents, més vigoritzades, en la lluita a mort; implacable, contra el franquisme.

I a les accions de guerrilles, responen ja les accions de masses. Les accions de masses que determinaran, fonamentalment, l'ensor-

rament de l'actual situació franco-falangista. Les vagues polítiques i reivindicatives. Les manifestacions de dones contra el racionament, les accions estudiantils contra l'augment de preus en els transports, la lluita dels pagesos contra els requisadors i « Juntas de Abastos ». Tot el poble vol desfer-se de la sagnant tirania que l'opremeix, que l'endogala, que el manté en les condicions més terribles.

L'esperit combatiu s'accentua a mesura que les accions es multipliquen. En la mesura que es demostra, malgrat la terrible repressió, que és possible lluitar i derrotar els falangistes i llurs agents.

PERSPECTIVES D'ALLIBERACIO. DE DEMOCRACIA DE REPUBLICA

I en la negra nit franquista el poble que lluita, els patriotes que mai no han perdut la confiança en llur pròpia capacitat i força, albiren el far lluminós de la prompta alliberació, del recobrament de llots llibertats nacionals i democràtiques, de la reconquesta de la República.

Dintre el país són les forces comunistes les que marxen amb més decisió a l'avantguarda en aquesta creuada alliberadora. EL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT a Catalunya i el PARTIT COMUNISTA a Espanya, han dit des del primer dia als pobles hispànics que la victòria del franquisme era transitoria, que es podia sortir de l'actual situació, que es podia vèncer el franco-falangisme. Però, els han dit també que la victòria, que la pau, la tranquil·litat, la felicitat, no vindrien sols. Que era necessari guanyar-les amb el nostre propi esforç. Unint-nos i combatent!

Ha estat una gran sort per a Catalunya i per a Espanya l'haver comptat amb dos Partits com el P. S. U. de C. i el P. C. d'E. Amb dos Partits marxistes-leninistes-stalinistes que malgrat la repressió s'han fet més forts, han madurat políticament, s'han enfortit com l'acer en la forja de la dura batalla clandestina, han reformat llur unitat política entorn d'una Direcció prestigiosa combatent, amb tramp bolxevic, han consolidat llur unitat agermanats fraternalment, en la lluita per enderrocar el franquisme, recobrar les llibertats nacionals dels pobles hispànics, reconquerir la República i assegurar un esdevenidor de progrés i de democràcia als nostres obrers, a la pagesia, a tot el poble.

I això ha estat possible perquè mai, ni el PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA, ni el PARTIT COMUNISTA D'ESPANYA han perdut la perspectiva del país, no s'han considerat mai Partits d'emigració. Perquè en cap moment no han perdut la confiança en les masses, en la classe obrera, en els camperols, en la capacitat combativa del poble, perquè sempre han estat estretament vinculats a ells. Perquè quan d'altres — aventurers del moviment obrer, traidors al nostre poble i a la nostra classe — deien que tot estava perdut, els militants del P. S. U. de C. i del P. C. d'E. demostraven, pràcticament, que la derrota havia estat momentània i que la batalla definitiva la guanyaríem.

CRONICA INTERNACIONAL

Eleccions a Portugal

El 18 de novembre s'han celebrat les eleccions parlamentàries a Portugal. El fòrmer Salazar havia anunciat al món aquesta comèdia amb gran reforç de propaganda. Salazar fou pròdig en promeses demagògiques: prometé el restabliment de totes les llibertats cíviques i manifestava la seva satisfacció per la participació dels adversaris del Govern en la campanya electoral. Llibertat de premsa, supressió dels tribunals de guerra, limitació de l'activitat de la policia secreta...

Però, en realitat, el govern ha agreujat encara la censura i les persecucions. Conscientment ha fixat un termini curt —quinze dies— per a la presentació de candidatures i ha rebutjat d'ajornar les eleccions com li demanava l'oposició.

L'oposició decidí, aleshores, boicotejar les eleccions. No obstant, no renuncià a la lluita electoral. Però el coronel Moniz, ministre de l'Interior i amic de Salazar, declarà peremptòriament:

«Nosaltres comencem a estar cansats de totes aquestes campanyes de propaganda... Estic disposat, si el cas arriba, a emprar la força».

Els conminà els electors a «agrupar-se entorn del govern, a les urnes». Moniz anuncià també que el govern concentrava tropes per a «vigilar les manobres de l'adversari».

I, en efecte, els corresponents estrangers telegrafiaran des de Lisboa assenyalant que l'exèrcit portuguès havia estat mobilitzat i que la policia estava en guàrdia. Els estudiants d'Oporto, havent volgut manifestar-se per l'ajornament de les eleccions, la policia obrí foc havent-hi molta ferida.

La gran majoria dels electors boicotejaren les eleccions malgrat les amenaces i el règim de terror. Segons el corresponent del «News Chronicle» a Lisboa, la xifra veritable dels votants correspon a 20-25 per cent del nombre d'electors en les grans ciutats i del 6-12 per cent en moltes viles de província.

El diari «Reynolds News» del 18 de novembre ha analitzat en el seu just valor aquesta comèdia electoral:

«Avui, el veterà dels feixistes europeus encara viu, fa a la democràcia un gest d'apaivagament. Fingeix marxar al pas amb l'Europa nova, democràtica, organitzant falses eleccions... Nosaltres hem sentit molta ataca contra l'anomenada violació de la democràcia dintre dels països alliberats de l'Europa oriental... Per contra, hom manté un silenci total sobre aquesta paròdia de la democràcia portuguesa».

No obstant hi ha gent que arribà a establir un paral·lel entre la impudent comèdia de Salazar i les eleccions democràtiques de Bulgària. El «Manchester Guardian» diu:

«Les eleccions portugueses i búlgares són una mascarada que imita la democràcia...»

Què pot haver-hi de comú entre les eleccions de Bulgària i de Portugal? La data, ja que s'han celebrat en el mateix dia? Però és que això pot autoritzar al «Manchester Guardian» a treure una conclusió tan ardida, sense dir res més? De totes maneres, el que diu el periòdic anglès fa pensar que està més lligat als interessos comercials de la seva clientela que als principis democràtics.

Gests democràtics i progroms feixistes

En dies 4 i 5 de desembre a Estambul i altres viles de Turquia han tingut lloc diferents manifestacions feixistes. Bandes d'energümens recorrien els carrers llançant crits antidemocràtics. Saquejaven els despatsos dels diaris democràtics i apallissaven a llurs redactors. Les autoritats no feien res per acabar aquests actes violents; i la policia deixava fer, impassible...

Aquests progroms feixistes han cridat, una vegada més, l'atenció de l'opinió mundial sobre el règim polític existent actualment a Turquia. En el seu temps, el diplomàtic-propagador von Papen estava molt satisfet de la policia turca, de la justícia turca, dels diaris oficials tures. Després de l'enfonsament de l'hil·lerisme, els governants tures anunciaren «reformes democràtiques».

Els elements progressius del poble turc han vist en aquelles promeses una tendència, per cert molt modesta, de l'afebliment del règim policíac. A partir del 1er de desembre el periòdic «İleri Dünya» i la revista «Görüſler», de tendència democràtica, van començar a publicar-se a Estambul. El periòdic «Tan» es permetia criticar els projectes de llei del govern assenyalant llur insuficiència per a una democràtització real.

Malgrat això, hom no ha tardat en donar-se compte que si els medis governamentals tures parlaven de reformes democràtiques ho feien per les necessitats de propaganda exterior. Així ho han comprès els estudiants feixistes, els alumnes feixistes de les escoles militars i liceus, els quals han saquejat, a Estambul, les oficines dels diaris democràtics «Tan», «La Turquie», «İleri Dünya», de la revista «Görüſler», i algunes llibreries on es venien obres soviètiques. Aquests energümens expressaven amb crits salvatges llur odi a la Unió Soviètica.

Sobre aquests incidents que han desprestigit el règim turc ha estat oberta una informació. Però com es farà aquesta informació? El diari oficial «Uluse» afirma que tots aquests fets violents «han estat el resultat d'un entusiasme espontani». A la premsa i al Mèdija s'aixequen veus reclamant siguin perseguits judicialment... els redactors dels periòdics, les oficines dels quals han estat pil·lades(!).

Per que sembla, a Turquia hom castiga les víctimes i no els bandits.

Un « aumonier » catòlic que prédica el divorci

La premsa polonesa descriu el retorn emocionant dels soldats polacs que retornen d'Itàlia després de sis anys de peregrinacions penoses en diferents països. Els soldats del 2on. Cos d'Exèrcit han explicat, en una reunió pública celebrada a Katowice, els procediments emprats pel general Anders per tal d'impeidir el repatriament dels soldats polacs. Se'ls deia que Polònia havia deixat d'existir. Si els soldats insistien hom els feia sofrir tota classe de vexacions. Als recalcitrants se'ls robaven llurs decoracions, llurs uniformes i àdhuc la seva roba; hom els deixava exposats al fred i a la pluja en un camp a cel obert. Anders feia tot això amb l'aprovació de certs representants de les autoritats aliades i amb el concurs dels servidors del Vaticà.

Un soldat polac ha assenyalat d'una manera especial el zel d'un capellà. Aquest guardià de la moral els deia que si volien retornar a llur país per a retrobar llurs familiars, podien divorciar-se i després tindrien dret a contraure matrimoni amb les dones italianes.

Hom sap que l'església catòlica vetlla gelosament per la integritat del matrimoni i de la família. Però cal creure que als ulls de certs de llurs servidors tots els mitjans són bons quan es tracta de lluitar contra la Polònia democràtica i d'arreplegar bandes reaccionàries sota les ordres d'Anders. El Vaticà no vacilla gens quan es tracta de matar capellans «indisciplinats» i demòcrates. Però no es mou quan es tracta dels capellans els quals, per a servir Anders, propugnen el divorci aportant així esmenes imprevistes als dogmes catòlics.

Terapéutica perillosa

El memorandum soviètic sobre les unitats alemanyes que es troben en la zona d'ocupació anglesa i les informacions detallades de la premsa soviètica sobre les formacions de l'exèrcit alemany acantonades en la regió de Schleswing-Holstein, atrauen de nou l'atenció del món sencer sobre la política seguida en aquella zona. Quin és el règim que s'hi observa, avui, als set mesos després de la capitulació d'Alemanya? Com són aplicades les decisions de les potències aliades sobre l'expulsió dels hitlerians de la vida política i econòmica? Trobem una resposta a totes aquestes qüestions en les informacions dels corresponents estrangers entre els quals hi figuren periodistes anglesos. El periòdic londinenc "Observer" ha donat llets veritablement curiosos. L'«Observer» descriu la situació que existeix a Hambourg, ensems que l'activitat del bourgmestre alemany Petersen, designat en aquest lloc per l'administració militar britànica, i del senat d'aquesta vila.

Quan s'ha plantejat a Petersen, diu l'«Observer», el problema de la supressió de la forta influència nazi a Hambourg, aquell ens ha declarat amb una lloable franquesa, que calia acomiadar el més petit nombre de personal, car, segons ell, els nazis revocats sense pensió anirien a engrandir les rengleres dels descontents i serien una amenaça per a la seguretat pública.»

La conclusió, doncs, és que no es poden tocar els hitlerians. Per altra part, és el que en realitat s'ha fet, al·legria l'«Observer». Molts nazis de primera fila i antics oficials SS continuen ocupant llocs d'importància dintre els serveis de policia d'Hambourg.

Hom pot dir que aquesta tendència a «l'antidemocratització» es tracta de justificar-la amb arguments de principi. L'advocat Kisselbach, senador d'Hambourg, delegat de Justícia, ha presentat un memorandum especial a les autoritats angleses.

"Aquest document, escriu l'«Observer», és una apel·lació, no dissimulada, del nazisme, és el màxim que pot dir-se sota l'autoritat dels Aliats. L'autor del memorandum afirma que el partit hitleria és hostil a les idees republicanes i parlamentàries, però no a les idees democràtiques (1). Segons Kisselbach, la condemna d'un home per raons de la seva anterior adhesió al partit nazi no pot ésser posada en relació amb les recents divulgacions sobre la naturalesa de l'hitlerisme".

El "Times" de Londres constata recentment que les autoritats angleses de la zona d'ocupació a Alemanya havien preferit el sistema terapèutic als mètodes quirúrgics. Ens cal sentir que aquest sistema de tractament hagi portat a una situació que hom pot definir amb aquest proverbi ben francès: «Com més això canvia, més esdevé la mateixa cosa». Les tropes hitlerianes armades que tenen llurs casernes en la regió de Schleswig-Holstein, els funcionaris i els senadors nazis que es troben al cap de l'administració alemanya, heus ací els efectes de la terapèutica que el «Times» oposa a l'execució real dels acords presos pels Aliats.

Fantasmes ressucitats

Entre els objectes que es trobaren a l'antiga ambaixada alemanya de Londres, s'han venut a la subasta pública varies banderes feixistes, retrats i un bust de Hitler. Els feixistes anglesos ho han aprofitat per a fer de la venda una manifestació pro-hitleriana. Aquest escàndol ha provocat una indignació fàcil de comprendre. No obstant, certs diaris han pretès atenuar la impressió que ha produït aquest incident. El «Manchester Guardian» ha declarat que es tractava d'una senzilla operació comercial car, segons la fórmula coneguda, «els diners no fan olor». "L'Evening News", comentant l'incident, ha dit que els feixistes anglesos no eren feixistes, sinó que podien considerar-se simples fantasmes.

De cap manera, no! L'olor de les 500 lliures esterlines pagades, amb actitud ben demostrativa, pel bust de Hitler no pot fer oblidar l'existència de grups i d'organitzacions feixistes a Anglaterra. Aquests estan fundats pels membres de l'antiga «Associació dels feixistes britànics» els quals, interns al començament de la guerra, han estat ampliat. Una d'aquestes organitzacions porta el nom de «Legió dels reformistes cristians» i està presidida pel capità Batter el qual ha declarat recentment a un redactor del "Daily Express": «Jo considero Hitler com un ésser diví». Cal remarcar que una de les plegàries dels "reformistes cristians" s'acaba per aquests mots: «En nom d'Adolf Hitler, amen». L'estat major dels legionaris està instal·lat dintre la ciutat de Pritwort, prop d'una escola enfonsada per les bombes alemanyes i on trobaren la mort desenes d'infants anglesos.

Una altra organització feixista que existeix a Anglaterra és la «Societat Catòlica de la veritat». En un opuscle que ha editat recentment s'exalta la guer-

ra contra la Unió Soviètica per... «la defensa de la civilització cristiana a Europa». Heus ací quelcom que s'assembla a un testament polític dels malfactors jutjats a Nuremberg!

L'opinió pública anglesa està alarmada per la ressurrecció d'aquestes organitzacions feixistes. L'ur activitat ha provocat varies interpellacions en el Parlament. Però les autoritats angleses han respost que la propaganda feixista no pot ésser punida per la llei. Esperant una cosa millor, una mesura ha estat presa: 34 retrats d'Hitler i altres relíquies han estat retirats de la sala i els feixistes que havien assistit a la venta s'han indignat per la desaparició de diferents objectes marcats amb la creu gamada...

Una lloable franquesa

Durant la guerra, l'església catòlica anglesa es feia ressò de totes les embusteries escampades pels hitlerians. Llegint els seus periòdics, hom tenia la impressió que l'Alemanya feixista era una potència amiga i que la Unió Soviètica era l'adversari principal.

Desaparegut Goebbels, els diaris catòlics no han sabut com omplir llurs columnes. No obstant, ells han sortit d'aquest pas difícil. El «Catholic Herald» ha publicat un article del famós Otto Strasser el qual ha arreplegat amb tot l'orgull la bandera antisoviètica caiguda de les mans de Goebbels.

Hom coneix la lesomia política d'aquest personatge. Fou un dels primers pioners del feixisme alemany. Si no estigué d'acord amb Hitler va ésser, per raons tàctiques, car ell volia assegurar l'hegemonia mundial, pel Reich alemany, per altres mitjans que li semblaven més segurs i menys costosos. Hitler triomfà i Otto Strasser emigrà. Ara vol venjar-se i s'ofereix a la reacció internacional com el successor legítim del Führer.

Hereu d'Hitler, Strasser donà llure curs al seu odi envers la Unió Soviètica. Cercà àdhuc fer por als anglesos dient-los: «La Unió Soviètica controla el 60 per cent del territori europeu i el 40 per cent de la seva població.» Insistí, com a bon i dòcil alumne, sobre la faula de la «cortina de ferro» per la qual els terroristes controlats per la Unió Soviètica estan, diu ell, «separats de la resta del món». Afirma per altra part que en aquell territori —oh comble de l'horror!— regna «la dictadura i el comunisme», que les «vies ferrades, de dimensions europees —penseu doncs— són aixamplades adaptant-les a les dimensions asiàtiques dels ferrocarrils russos».

Strasser no és res menys que un original. Ell entona la cançó ben coneguda cantada abans per Goebbels, la cançó de l'Alemanya riscant de «caure sota la dominació russa i d'esdevenir comunista més o menys tard». Per la salut d'Alemanya, Strasser exigeix el restabliment del feixisme alemany i preconitza tot un sistema de mesures. Aconsella a les potències occidentals d'organitzar, com més aviat millor, eleccions en les quals els alemanys de més de 21 anys podrien participar-hi. Strasser afirma:

«La presència eventual del partit nazi en aquestes eleccions no tindria res de perillós; ans el contrari, seria una cosa desitjable».

No és gens estrany que la renaixença del feixisme alemany sense Hitler semblés desitjada per Strasser. Però el que veritablement ha d'estranyar és que aquest pretendent a la successió de Hitler trobi un lloc en les columnes d'un periòdic anglès editat a Londres, dintre la ciutat on encara estan molt recents i fresques les ferides de la segona guerra mundial.

Un èmul francès dels racistes alemanys

A França es publiquen un nombre tan gran de revistes que algunes d'elles tenen prou feina per atreure l'atenció del públic. La revista mensual «Monde Français» ha publicat un article sobre "l'ànima alemanya" amb el qual s'ha proposat, indubtablement, més que arribar a l'ànima, a la butxaca del lector. L'autor de l'article ens assabenta que l'ànima alemanya descansa damunt de tres principis: llatí, saxó, i... eslau. L'autor atribueix totes les virtuts al principi llatí. En quant als principis saxons, en troba de bons i de dolents.

Però és sobretot el principi eslau la font de tot el mal.

La sang eslava ha estat vessada amb tal quantitat a Alemanya, diu «Monde Français» sense riure, que el pangermanisme ha d'ésser considerat com un cas particular del paneslavisme.

Aquestes divagacions d'un francès partidari dels feixistes hitlerians no mereixerien d'ésser mencionades si aquest personatge no cerqués difamar, als ulls dels francesos, a aquells que han salvat França del pangermanisme. Cal recordar que després d'haver assolit victòries fàcils a l'Occident i d'una manera particular a França, Hitler, per primera vegada, topà amb la ferma resistència de l'Est eslau, amb la Unió Soviètica. Els hitlerians s'han llurat a les pitjors atrocitats en els països eslaus i, sobretot, ha estat damunt d'aquesta terra que han trobat llur tomba no solament milions de soldats alemanys sinó també el pla hitlerià d'hegemonia mundial.

La ingratitude és un defecte molt dolent. La ingratitude manifestada per l'autor d'aquestes dissertacions sobre l'ànima alemanya és abjecta.

DOCUMENTS

Primera Nota Oficiosa del Govern Català

En les primeres reunions, el Govern de Catalunya ha pres coneixement dels meritoris treballs realitzats pel Consell assessor de la Presidència de la Generalitat, els quals li han permès de formar-se una visió de conjunt de les diverses qüestions de govern que posa la represa de la seva activitat.

També ha elaborat, en principi, una declaració política que es farà pública oportunament.

En el transcurs de les reunions s'ha estudiat molt detingudament la situació en què té al país l'opressió franquista. Per a coadjuvar al recobriment de la República i les llibertats nacionals dels pobles hispànics, el Govern ja ha fet arribar a l'interior de Catalunya aquelles directives que més poden contribuir-hi.

Preconitza per sobre de tot que, prenent per guiatge el Govern, s'uneixin tots els patriotes en la lluita contra l'opressió franquista i en pro de la restauració de la legalitat constitucional i estatutària.

Per això, cal que els Partits i Organitzacions fidels defensors de la República i de les llibertats catalanes, creïn un òrgan d'unitat que pugui representar el Govern a l'interior i rebre les seves directives.

Davant la possibilitat que diversos factors interiors i exteriors que es mouen entorn del problema espanyol volguessin imposar-li una solució antide-mocràtica, el Govern afirma la seva decisió de defensar el dret dels pobles hispànics a recuperar els règims republicà i autonòmics que lliurement varen donar-se, segur d'interpretar així la voluntat del nostre poble.

En les seves pròximes reunions el Govern de la Generalitat de Catalunya continuarà els treballs que l'hora present imposa.

Segona Nota Oficiosa del Govern Català

En les darreres sessions celebrades pel Govern de Catalunya, sota la presidència del senyor Josep Irla, i amb assistència dels consellers senyors Josep Carner, Joan Comorera, Pompeu Fabra, Carles Pi i Sunyer i Antoni Rovira i Virgili, després d'aprovar-se per unanimitat la declaració política del 13 de gener del 1946, ja feta pública, s'han pres els següents acords:

«Nomenar una Ponència que estudi i formuli un projecte de confecció del cens dels catalans residents fora de Catalunya.

Nomenar una Ponència que estudi i formuli un projecte de representacions, estructura i programa del Govern.

Procedir a l'organització dels Serveis de Recepció i Distribució dels articles que li siguin tramesos en concepte de solidaritat.

Fer les gestions que calguin encaminades a salvar la vida dels patriotes empresonats o condemnats pel règim franquista, havent ja començat a fer les que urgentment exigeix el cas del català Ramon Via.

Adreçar una vegada més la seva encoratjadora salutació a tots els que resisteixen dintre mateixa de la nostra pàtria, i, ferm en la convicció que la resistència catalana no s'ha d'organitzar parcialment i ha d'estar articulada a l'autoritat del Govern de Catalunya, reitera el seu decidit propòsit d'arribar a l'estructuració eficaç de l'òrgan interior de resistència.

En fer seves les declaracions del President amb motiu de la constitució de l'actual Govern fetes el 14 de setembre del 1945, els consellers declaren llur plena aquiescència al propòsit del President d'ampliar el Govern a fi de reforçar el seu caràcter d'unió nacional »

Declaració del Govern de Catalunya

El Govern de Catalunya, reunit el dia 13 de gener del 1946 sota la presidència del senyor Josep Irla, i amb assistència dels consellers senyors Josep Carner, Joan Comorera, Pompeu Fabra, Antoni Rovira i Virgili i Carles Pi i Suñer, ha aprovat, per unanimitat, la següent declaració:

« Constituits en Govern, representants d'una voluntat nacional persistent, prosseguidors d'una legalitat, ens adresem a tots els catalans. Als que solregen i lluiten dins de Catalunya i en l'exili; en unitat amb ells, servirem llur esperit. I també, per rebre'n un escret de inspiració, tindrem en compte l'estímul dels que han caigut gloriosament en batalla a Catalunya i més tard a Europa

Africa en la continuació d'una mateixa lluita. I també tindrem ben present el dret perenne d'aquells catalans encara no vivents, que no haurà pogut atènyer la desitja, lligar de mans l'opressió i emmalaltir l'enyerança, i que en l'esdevenidor en farien retre; no sols de tota acceptada minva dels nostres destins, sinó de qualsevol vacil·lació davant un deure nou, una nova responsabilitat.

Cal proclamar-ho així davant les actuals conspiracions que dins i fora d'Espanya treballen per un franquisme sense Franco i fan novament afront a la voluntat dels pobles hispànics; cal reclamar-ho així en un instant en què, de diferents indrets, sonen algunes veus desorientades, concessions i aquiescències del descoratjament. Com si bastés el retorn encara que sigui amb banderes arriades. Com si verament calgués que un o altre artífici polític, sense cap títol honorable ni cap garantia, arbitrés la pugna entre el dret autèntic i una forma o altra d'usurpació.

Catalunya, però, no sap adaptar-se a aquestes defallències. Li seria impossible de negar-se a si mateixa i no trobaria manera d'oblidar.

Els catalans hem patit doblement sota l'opressió de Franco. Hem perdut alhora la nostra llibertat d'homes i la nostra llibertat de poble. Els agressors intentaren destruir el patrimoni moral i material de Catalunya: la nostra riquesa, filla del treball, la nostra cultura, filla de la llengua. Amb procediments depredatoris provaren de llevar-nos una part de l'utilitatge de la indústria, i obrers qualificats i gent generalment destriada, cops que sabé resistir la vitalitat catalana. Volgueren esborrar de la vida pública i de l'activitat literària la parla vernacle, amb la intenció que s'estingís lentament en el clos de les llars apagades. I la nostra parla viu i refà com sempre l'esperit amant.

Catalunya ha resistit i resistirà; la il·lustren la sang escampada a les execucions, els sofriments dels camps de concentració i de les ergàstules. Resistí el 19 de juliol del 1936, en batre l'exèrcit espanyol insurgent; i en recobrar tot seguit per a la República la major part del territori d'Aragó i en enviar a Madrid la flor de les seves forces i en proveir els altres fronts amb la seva producció de material de guerra; i resistí en la més gran batalla, la de l'Ebre. Lluitada en territori català i sostinguda per forces que eren catalanes en llurs dues terceres parts; i resistí al terror; i resistirà l'acció de les forces tenebroses fins a la victòria.

Tan rica és l'executòria nostra.

Demanem a Catalunya que la recordi i que mostri i multipliqui la seva fe amb tota mena d'esforç i de combat, visible o invisible.

Des d'ara declarem que un Govern de Catalunya, d'ampla unió nacional, només ell, ell tot sol, serà el qualificat per a promoure, en el seu dia, la manifestació de la voluntat popular de Catalunya, sigui el que sigui el procediment democràtic en què li vagui d'expressar-se. El nostre poble haurà d'ésser consultat i haurà de decidir sobre el futur de Catalunya, tant per dret natural que no prescriu, a despit de les persecucions, com perquè té assolida i reconeguda la qualitat de la pròpia decisió, i perquè, finalment, la hi concedirien tots els principis democràtics proclamats des de la carta de l'Atlàntic fins a la conferència de Postdam, fonts de dret universal. Catalunya i el seu Govern desautoritzaran i combatran tota solució imposada que no s'inclini davant aquest dret o bandegi la forma republicana.

L'obligació peremptòria que escaurà en sa tornada al Govern de Catalunya, serà la de proposar a la voluntat del poble no pas una opció entre «república o monarquia», sinó una alternativa a la vida closa i indefensa de Catalunya, situació que implica, per conseqüència, la indefensió de tota democràcia espanyola. Aquesta nova possibilitat és la d'un ordre peninsular multinacional. Tènim l'experiència de la facilitat amb què en els darrers cent cinquanta anys qualsevol esperança d'una aurora liberal i democràtica, és tot seguit enlocada i venjada amb cruels repressions. I aquest serà el destí de tota democràcia ibèrica inorgànica.

La germanor de Catalunya amb València i les illes Balears, la seva iniciada entesa amb Euskadi i Galícia, la seguretat que Catalunya no ha perseguit mai, en tota la seva història, mires hegemòniques i ha estat sempre baluard assidu de la llibertat, li permeten l'adreçar-se amb eficàcia a una nova profunda generositat del poble de Castella, als matisos ibèrics, als esperits que vulguin desamortitzar les possibilitats històriques, als patriotes constructius, als proletaris amb els quals vol restar en contacte.

Contra la débil uniformitat finalment llurada a la tirania, caldrà proposar la forta unió per voluntat cooperant. Catalunya recull, per la seva part, la bandera del dret permanent. I vol hissar-la ben ampla, però ben segura; i per això, la apel·lació a tota la rica varietat hispànica. D'aquesta seva iniciativa, d'aquesta responsabilitat — guadora, si calgués —, fa avui pregó. Mai no havia estat l'Espanya tan sotmesa, tan menyspreada, tan esquilada com sota l'extrem unitarisme de Franco. Catalunya convida les Espanyes, tornades a llur nom plural, a viure la mateixa hora que el món i assegurades contra el retorn del vilipèndia.

FELICITACIO

de la Direcció del P. S. U. de C. a

DOLORES IBARRURI

amb motiu del seu 50 aniversari

i del 25 de militant comunista

«A la camarada Dolores Ibaruri, secretari general del Partit Comunista d'Espanya.

Estimada camarada: El Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya, en nom de tots els seus afiliats, et femetes la nostra més fraternal salutació amb motiu del teu cinquantè aniversari i dels teus secona vint-i-cinc anys de militant del gloriós Partit Comunista d'Espanya.

Tant la teva vida exemplar al servei de la pàtria com la teva brillant actuació revolucionària són l'admiració dels pobles hispànics i l'orgull de la classe obrera. Admiració i orgull que sent per tu perquè et considera com a filla pròpia sorgida de les seves rengleres i recaba per a si l'honor del teu nom gloriós, nom que pels teus serveis a la causa de la llibertat és, junt amb el de Josep Stalin i el de Jordi Dimitrov, la més gloriosa bandera de la lluita victoriosa contra el nazi-feixisme.

El Partit Comunista d'Espanya pot enorgullir-se de tenir-te per cap i d'haver estat tu, junt amb l'inoblidable Pepe Diaz el forjador, i perquè sense el P. C. d'E., ni la classe obrera, ni els pobles hispànics, haurien assolit l'heroica i immortal categoria en la lluita desigual, durant trenta dos mesos, contra el feixisme nacional, italià i alemany i que el gran i estimat Stalin qualificà com una causa en defensa de tota la Humanitat avançada i progressiva.

El Partit Socialista Unificat de Catalunya, estimada camarada Dolores, s'enorgulleix també de considerar-te com a seva, tant perquè té l'honor de què formes part del nostre Comitè Central, com perquè el nostre Partit arribà a ésser una realitat a Catalunya gràcies a les valuoses ensenyances que el proletariat català recollí de l'encertada actuació del Partit Comunista d'Espanya.

Per això la data d'avui, camarada Dolores, l'aprofitem a més de saludar-te en nom del nostre Partit i de la classe obrera catalana, per a renovar la nostra fraternal unitat amb el gloriós P. C. d'E., la nostra fidelitat a la classe obrera i al poble català, als principis marxistes-leninistes-stalinistes i la promesa d'intensificar la lluita fins a l'abastament definitiu de Franco i Falange.

Desitjant-te molta anys de vida i salut pel bé dels pobles d'Espanya t'abraçem en nom del Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya i de tots els militants. — Joan Comorera, secretari general del P. S. U. de C. — Ramon Solra, Wenceslao Colomer, Josep Moltz, Rafael Vidella.

**TELEGRAMA DE FELICITACIO
DE LA DIRECCIO DEL P. S. U. DE C. a
STALIN
EN EL SEU 66 ANIVERSARI**

El Partit Socialista Unificat de Catalunya us ret homenatge d'admiració en l'ocasió del vostre 66^è aniversari. Us saluda com el gran forjador de la victòria mundial contra el nazi-feixisme i com el més consequent defensor dels pobles hispànics en la lluita contra la tirania franco-falangista.

Comorera, Soliva, Colomer, Moix, Vidiella.

**En començar 1946 el C. C. del P. S. U.
saluda a tots els antifranquistes**

En començar el 1946 el Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya recorda els gloriosos caiguts, màrtirs i herois de Catalunya: a Matas, Sesé, Josep Miret, Arlandis, Sobrino, Perramon, Cussó, Torrents, Lina Odena, Fusimanya, Girabau, Barberà, Conrad Miret, Serveto, Pindós, Serós, Lloret, Valldesperes, Boixó, Rogell Soler, López Raymundo, Jaume Graells, Desideri Trilles, Roldan Cortada, Mancilla, Jové Brufau, Poca, Navarro, Viladomat, Torelló, Oller, Lena Imbert, Salvador Roca, Pere Altés, Xancó, Gasulla, Penchamé, Floreavi, Pujades, Sales, Picanyol, Pintat, Ballester, membres del C. C., quadres i militants del P. S. U. de C. i als membres d'altres partits i organitzacions de Catalunya com Francesc Ascaso, Durruti, Peiró, Fontbernat, Colldeforns, Rabola, Battestini i al més gran de tots, el que simbolitza la lluita i el sacrifici per la pàtria, al President màrtir Lluís Companys.

Saludem als nostres germans que lluiten a l'interior de la pàtria contra el franco-falangisme, als que sofreixen en les presons, batallons de treball forçats i camps de concentració, a tots aquells que sense cap desfiança mantenen ben alta la confiança en la victòria.

Saludem a tots els combatents antifranquistes. A tots aquells que allunyats de la pàtria no han perdut mai la fe en la combativitat del nostre poble, dels nostres obrers i dels camperols de Catalunya.

Saludem a tots els germans dels pobles hispànics que a l'interior del país i a l'exterior lluiten estretament units amb nosaltres per l'enderrocament del franquisme i per l'establiment d'un règim democràtic a la nostra pàtria.

Saludem a tots els partits i organitzacions antifranquistes de la nostra pàtria: a Esquerra Republicana de Catalunya, Acció Catalana, Unió Democràtica de Catalunya, Estat Català, Joventut Socialista Unificada de Catalunya, Joventut Combatent, U. G. T., C. N. T., Unió de Rabassaires i Unió de Dones de Catalunya, desitjant que aquest any sigui el de la més completa unitat combatent contra el despotisme falangista i el de la derrota definitiva del seu règim sagnant. I creiem amb fermesa que, amb rapidesa, el nostre Govern català transformant-se en un Govern d'àmpla concentració nacional combatent, organitzat i dirigint la lluita del nostre poble contra el règim opressor i el mobilitrarà per la República i les nostres llibertats nacionals en el cas de què una consulta popular fos decidida.

Saludem al nostre partit germà, el P. C. d'E., avantguarda combatent dels pobles hispànics en la lluita contra el règim hitlerà de Franco i la Falange i per l'alliberació d'Espanya i la reconquesta de la República.

I en començar el 1946 no podem deixar de recordar, encara que breument, el què ha estat per a nosaltres l'any que ha acabat.

Dotze mesos han passat i cadascun d'ells ens ha deixat un record. Recorda profunda perquè han estat, com en els anys anteriors, mesos de lluita, de treball conseqüent, incessant en bé de la causa dels pobles hispànics de la República.

1945 ha vist l'acabament de la segona gran guerra mundial. El nazifeixisme ha estat liquidat militarment, gràcies als esforços i a la unitat combatent de les grans potències democràtiques i fonamentalment gràcies als sacrificis enormes consentits pels gloriosos pobles soviètics, per l'invencible Exèrcit Roig, dirigit, uns i altres, pel generalíssim Stalin.

A tots ells, en aquest començament d'any, adreçem la més calurosa salutació de lluita i d'esperança en el futur victoriós que ells han contribuït poderosament a forjar.

1945, ha vist la constitució del Govern de Catalunya. Fet històric que ha estat saludat per l'emigració i pel nostre poble a l'interior del país, com un pas importantíssim en l'acció antifranquista.

Però comencem 1946 i davant nostre tenim la mateixa realitat punyent: el franquisme continua assassinant el nostre poble! Això vol dir que hem de prosseguir en el compliment i realització pràctica, en un ritme molt més accelerat, de totes les tasques que han de permetre l'enderrocament del sagnant règim de Franco i Falange.

Hem de fer que 1946 sigui l'any de la victòria dels pobles hispànics sobre el franquisme opressor. Tenim una situació favorable que hem d'aprofitar intensificant més la lluita a l'interior del país. Forjant la unitat combatent de tots els antifranquistes.

Volem que l'any que comença es caracteritzi per la consolidació de la pau i d'una veritable i activa democràcia en tots els pobles lliures.

Volem que veritables governs d'àmpla concentració nacional assegurin l'esdevenidor democràtic de tots els pobles hispànics.

Volem que la classe obrera forgi la més estreta unitat i que conjuntament amb els camperols sigui la garantia del futur progressiu de Catalunya.

Treballar per assolir tots aquests objectius ha d'ésser la nostra preocupació fonamental. Serà el millor homenatge que retrem als nostres germans caiguts en aquesta darrera any de combat.

SERA EL MILLOR SERVEI QUE FAREM A CATALUNYA I A LA REPUBLICA

*El Comitè Central del Partit Socialista Unificat
de Catalunya*

EDITORIAL DE LLUITA (Buletí dels treballadors catalans a França)

Declaració d'unitat i lluita

En números anteriors de LLUITA hem publicat i comentat la primera nota que, en constituir-se, donà a la premsa el Govern de Catalunya.

Avui ens plau fer-ho també amb la «Declaració» del mateix Govern, elaborada en el darrer Consell en què per primera vegada es reüní en ple, cosa que no pogué fer abans per dificultats en l'obtenció dels visats, i feta pública el 13 d'aquest mes. Diem que ens plau inserir-la i comentar-la a LLUITA perquè, ultra que en l'esmentada «Declaració» el nostre Govern ratifica la seva posició increbantablement republicana, confirma també la seva actitud d'unitat combatent antifranquista i de lluita contra les terribles maniobres de compromís amb el règim hitlerià de la Falange, tendents a cercar una sortida antidemocràtica a l'actual descomposició de l'Estat franquista.

Aquesta posició de la republicana, d'unitat combatent antifeixista i de lluita contra les traïdores maniobres de compromís amb Franco, feta pública pel Govern de Catalunya, és un positiu ajut envers la lluita comuna que els pobles hispànics menen contra llurs opressors de la Falange.

Es una actitud clara que tots els antifeixistes sabran valorar com mereix i més encara si es tenen en compte la manca de claretat i de perspectives que es noten aquesta dies, no tan sols en la política del Govern de la República, sinó en les mateixes declaracions del President Giral, d'alguns dels seus ministres i de certs líders republicans i obrers que el recolzen.

En aquests moments que les maniobres dels cercles muniquesos anglesos, nordamericans, francesos i del nostre país tenen engegada a corre-cuita la maniobra reaccionària per a salvar del naufragi les essències del franquisme, els pobles hispànics necessiten més que mai que els seus dirigents mantinguin actituds clares, categòriques i que no deixin dubtes respecte a l'alternativa de la unitat i de la lluita antifranquista.

Els pobles hispànics no tenen altres enemics que Franco, la Falange i els capituldors, i tot el que no sigui ampliar la base d'unitat combatent antifranquista i tot el que no sigui lluitar contra la maniobra de compromís amb Franco és ajudar el franquisme i col·laborar en la conspiració monàrquico-falangista.

Per això ens plau aquesta posició patriòticament republicana, unitària i combatent del nostre Govern. Com ho diu el mateix Govern en la seva «Declaració» del dia 13, «cal proclamar-ho així davant les actuals conspiracions que dins i fora d'Espanya treballen per un franquisme sense Franco i fan novament afront a la voluntat dels pobles hispànics».

Hem de subratllar també un altre aspecte positiu de la «Declaració» del Govern català.

Aquest aspecte positiu és la seva ferma voluntat d'estreñer més que mai els llaços de germanor i amistat que uneixen Catalunya i els altres pobles hispànics.

Els homes que formen l'actual Govern de la Generalitat tenen tots ells una rica història política i literària que els acredita abastament com a defensors de la unitat democràtica dels pobles hispànics, coincidents tan mateix, en aquest aspecte, a la fórmula política donada darrerament per «Pastorals» en el Ple del Partit Comunista d'Espanya i favorablement acollida i glossada per

un dels consellers, Comorera, en el Ple que el P. S. U. de C. celebrà dies passats a Perpinyà.

El nostre Govern es pronuncia per una Federació democràtica de pobles hispànics i per això fa una crida a la germanor, amistat i unitat de Catalunya, Castella, Euzkadi i Galícia, les quatre nacionalitats que formen històricament l'Estat espanyol.

Els nostres governants no podien pensar altrament, car tots ells saben que un afèbliment de les llibertats o de la democràcia en qualsevol dels nostres pobles és un perill per a les llibertats i la democràcia comunes.

Els nostres governants no ignoren que la reacció i el feixisme palpiten dissortadament a l'interior de cadascú dels pobles hispànics, i que els atemptats contra la democràcia i les llibertats una vegada esclaten a Madrid amb Pavia, altres a Barcelona amb Primo de Rivera, altres a Sevilla amb Sanjurjo i altres al Marroc amb Franco i que per això la millor sortida és la germanor, l'amistat i la unitat indissolubles, sense equívocs i de mutua confiança, dels pobles hispànics.

Vet ací l'altre aspecte altament positiu de la «Declaració» del Govern de Catalunya que avui ens plau comentar i que seguirem fent-ho en números successius de LLUITA.

Per consegüent, nosaltres diem a tots els nostres companys i amics i a tots els antifeixistes que és arribada ara més que mai l'hora de la unitat i de la lluita antifranquistes.

El nostre Govern ens ho demana, ens ho ordena. Ho direm amb les seves mateixes paraules, amaraes de patriotisme, escrites després d'enlairar l'heroisme que el poble català, junt amb els altres pobles hispànics, demostrà durant la lluita de trenta-dos mesos contra Franco i la Falange:

«Demanem a Catalunya que la recordi i que demostrí i multipliqui la seva fe amb tota mena d'esforç i de combat, visible o invisible.»

EDITORIAL DE L'HUMANITAT (Organ d'Esquerra Republicana de Catalunya a França).

Présent i Futur

La veu del Govern de Catalunya es fa sentir, avui, en un moment oportunitat, quan cal jugar amb les cartes damunt la taula, quan cal que s'adoptin, com deiem des d'aquest mateix lloc dies enrera, actituds clares i definides. En la seva declaració el Govern de Catalunya bé ho ha entès així. Fels temps, potser, que no s'havia parlat d'una manera tan clara i categòrica com aquesta vegada. El Govern de Catalunya afirma rotundament la seva posició. Tan clarament, que els dubtes, aquesta vegada, no serien pas admissibles.

Document trascendental, d'una sobrietat admirable, la declaració governamental ha de ploure a tots els catalans nacionals. No tant sols per la reivindicació que s'hi fa de la pura executòria catalana, i sobretot de l'aport considerable de Catalunya, a la guerra contra el feixisme espanyol; no tant sols per l'afirmació solennial de la nostra personalitat nacional i l'enumeració de tot el que ha fet l'enemic contra Catalunya. Això, aquestes afirmacions fonamentals, potser ja estaven descomptades. Però és que, juntament amb elles, fent-los constar, hi ha marcada tota una posició de Govern que val la pena d'ésser subratllada.

Remarquem, per començar, l'afirmació que fa el Govern del seu deure i de la seva missió. Conscient de la seva responsabilitat el Govern es col·loca en la plaça capdavantera que, de dret i de fet, li correspon. Aquesta plaça entén mantenir-la amb energia i dignitat, car el Govern — repetint-ho una vegada més — és la sola institució rectora que pot comandar a tots els catalans. Col·locat, des del començament, en aquesta posició, el Govern no es limita, en una hora de confusionalisme extrem a eludir els problemes. El primer, l'essencial en aquesta hora, constituït per la fidelitat a la República hi és plantejat sense donar lloc a dubtes de cap mena. És més: contra el defectisme, contra el descoratjament, Catalunya fa sentir la seva veu i no accepta, qualsevol que fos el seu realitzador, un franquisme sense Francos. Calla que aquestes paraules fossin pronunciades, sobretot en moments com els que estem vivint, sobretot en hores en què certs sectors del republicanisme espanyol no donen pas un exemple encoratjador de fermesa en mantenir llurs conviccions. Catalunya, sense escarafalls, però amb tota fermesa, proclama la seva fidelitat a la República. I la proclama com a cosa naturalíssima, com un fet descomptat que no li exigeix el menor esforç.

Potser la declaració del Govern de Catalunya podria aturar-se en aquest punt. S'ha cregut, però, convenient fixar la posició de la nostra terra davant un futur proper. Hi ha un problema espanyol, dintre el qual cal integrar-hi la possibilitat de viure dignament dels pobles als quals afecta, cada dia posat amb més dramàtica intensitat. De cara al futur, Catalunya aixeca també bandera. Fidel a una tradició gloriosa, el Govern es pronuncia contra l'unitarisme espanyol suport de l'esclavatge i de la tirania. I reivindicant la lliure entesa dels pobles que integren Espanya, la idea, cara a l'esquerrisme català, de la Federació, apar clarament definida.

No és exagerat, doncs, de qualificar de transcendental aquesta declaració del nostre Govern. L'aplaudim sense reserves per tot el que té de coratge davant el present i per la posició ardida i constructiva que marca davant un futur que voldríem ben proper.

PREU DEL NUMERO :

Catalunya : 3 Pesetes^(*)

França : 20 Francs

Amèrica : 0.30 Dollars

(*) El producte de l'interior és per
l'ajut al moviment clandestí de
Catalunya

